Eduard Wiiralt

THE EVERYDAY LIFE OF THE ESTONIAN ARTIST

AS REVEALED BY HIS POSTCARDS AND LETTERS

To My Father: Voldemar Johann Mölder

To My Mother: Linda Mölder [Kann]

1945 – 1949

Sweden and France

Compiled, Transcribed and Translated by Marje Mölder

From her Personal Collection

2014

Civry sur Serein
15 nov 1947

Mölder!

Sunnd valge leiba eest. Concierge-lehel, mis oli deponeeritud septembri-kuus kiilas on selle poriga äärmisel-ugu lõpp-järgus, nii et otsusta-ge ise kas on lõpetada kartasja korraldada. Arvan, et tagasi on.

Parima tervitusega
E. Wiiralt

NÄIDE EDUARD WIIRALTI KÄEKIRJAST. Kiri, millest osa klišeeritud, on kunstniku poolt kirjutatud 1947. a. pr. ja hra. Mölderile, kes asuvad praegu Torontos. Perek. Mölder kuulub Ed. Wiiralti lähemate tuttavate hulka alates 1937. a. Viibides Rootsis elas kunstnik nende juures.

A copy of letter #8 [EW # 16] was submitted to "Meie Elu" ----Toronto's Estonian newspaper—by my mother—Linda Mölder on the occasion of the death of ***Eduard Wiiralt*** *in 1954.*

FORWARD

Why Me? Why Now?

One of Estonia's most famous and influential graphic artists was EDUARD WIIRALT 1898 – 1954. He gained international recognition in the 1930's and his 1937 exhibition in Vienna won him a gold medal. It was also in 1937, that he became very close friends with both my father, Voldemar Johann Mölder and my mother, Linda Kann (later Mölder)while living in Estonia.

Wiiralt left for Morocco in 1938 returning in 1939. By 1943, living under Russian occupation became unbearable so my father escaped to Finland that fall and my mother followed in January 1944. Eduard Wiiralt left Estonia for Vienna in April 1944. My parents married in Finland and moved to Stockholm, Sweden where I, Marje Mölder, was born in March of 1945. By January 1945, Eduard Wiiralt had also moved to Stockholm. For periods of time, he shared my family's apartment in Stockholm. Then, in September 1946, Eduard Wiiralt moved to Paris, France. Our family soon followed him but we moved around in France which resulted in the many exchanges of correspondence. By early 1950, we also settled in Paris. My parents remained very close friends with Eduard Wiiralt until we immigrated to Canada February 1951.

During these years, my parents exchanged many letters and postcards. Of these, 7 postcards and 11 letters from Eduard Wiiralt were saved by my mother and handed down to me. My parents also often sent foodstuffs such as breads, cheeses, coffee and cigars to Eduard Wiiralt and arranged money transfers for him. Eduard Wiiralt, in turn, often sent them various breads and newspapers.

In exchange for rent while living with us in Stockholm, Eduard Wiiralt gave my parents several of his engravings and the 46 doodles he made in Swedish newspapers. In total, we acquired 14 of his graphic works --12 of them signed. These works were handed down to me over the years. As with many people, a career and raising a family intervened and the opportunity and desire to put all of these memorabilia together did not present itself until winter 2011.

I had not been convinced that there still remained much interest in Eduard Wiiralt so very long after his death in 1954. Then, in 2011, my cousin, Ülo Roos --who survived being deported to Siberia and still lives on Saaremaa in Estonia---sent me a new book about Wiiralt "Tuntud ja Tundmatu –Väikene Wiiralti-rammat" ["Known and Unknown—Little book on Wiiralt"]. It was authored by Jüri Hain and published in 2010. In reading the timelines in his wonderfully interesting and comprehensive book, I realized that little was known of Wiiralt's later years and that I possessed some information that might be of general interest. Although I can contribute little new information regarding Wiiralt's art works, what I do have, is a small treasure of his everyday life showing his thoughts, his environment, and the struggles of the proverbial "starving artist". According to my mother, he was once forced to trade an etching just for a bowl of soup. It is possible that his last letter--dated November 1949--already shows the beginning pressures of his illness as reflected in his uncharacteristically messy handwriting.

All mistakes in transcription and translation are entirely mine. I have kept the translations in literal format in order to maintain his colourful style of prose.

Acknowledgements

Thanks to my parents for the collection of Eduard Wiiralt's etchings and engravings and especially to my mother who saved envelopes, letters, doodles and postcards written by Eduard Wiiralt and for keeping books and articles written about Eduard Wiiralt.

Also a big thank you to my sons Brent and Sean Owens for enthusiastically supporting my project and for their editorial and graphic advice and endless proofreading.

This small booklet is in great part a result of much continued encouragement from my cousin-- Ülo Roos living in Saaremaa, Estonia-- who has a great love for anything to do with Eduard Wiiralt and who has always taken pride in the knowledge that his aunt (my mother) was such a good and caring friend to one of Estonia's beloved graphic artists.

TABLE OF CONTENTS

1	Envelope from E. Wiiralt	1945 - 1946	Stockholm
2	Postcard # 1 from E. Wiiralt	July 15, 1946	Lapland
3	Letter # 1 from E. Wiiralt	Nov. 7, 1946	Paris
4	Letter # 2 from E. Wiiralt	Dec. 28, 1946	Paris
5	Letter # 3 from E. Wiiralt	Feb. 5, 1947	Paris
6	Postcard # 2 from E. Wiiralt	April 7, 1947	Paris
7	Postcard # 3 from E. Wiiralt	April 11, 1947	Paris
8	Postcard # 4 from E. Wiiralt	April 15, 1947	Paris
9	Letter # 4 from E. Wiiralt	May 5, 1947	Paris
10	Postcard # 5 from E. Wiiralt	June 7, 1947	Paris
11	Letter # 5 from E. Wiiralt	Sept. 13, 1947	Civry sur Serein
12	Letter # 6 from E. Wiiralt	Sept. 22, 1947	Civry sur Serein
13	Letter # 7 from E. Wiiralt	Oct. 14, 1947	Civry sur Serein
14	Postcard # 6 from E. Wiiralt	Oct. 29, 1947	Civry sur Serein
15	Postcard # 7 from E. Wiiralt	Nov. 6, 1947	Civry sur Serein
16	Letter # 8 from E. Wiiralt	Nov. 15, 1947	Civry sur Serein
17	Letter # 9 from E. Wiiralt	Dec. 18, 1947	Paris
18	Envelope to E. Wiiralt	April 13, 1948	Paris
19	Letter # 10 from E. Wiiralt	June 24, 1948	Paris
20	Letter # 11 from E. Wiiralt	Nov. 19, 1949	Paris

Envelope addressed to:

Herr **Voldemar Mölder**

Mariagatan 6 n.b.

Sundbyberg Municipality

Stockholm County

Sweden

North-west of Stockholm

Envelope from:

EDUARD WIIRALT

Saltsjö _ Boo

Kummelnäs

Nacka Municipality

Stockholm County

Sweden

South-east of Stockholm

Source...MMO

See map p. 10

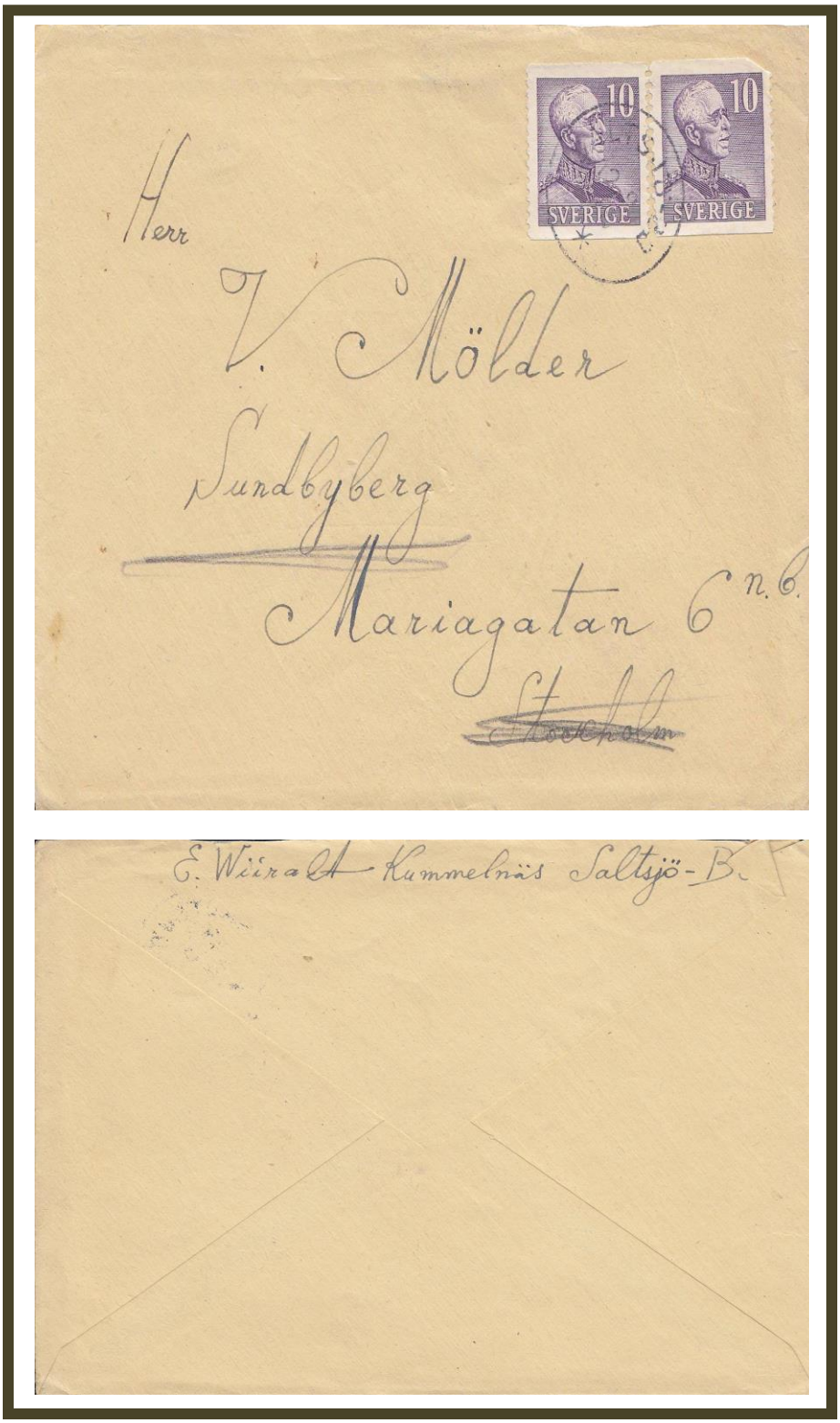

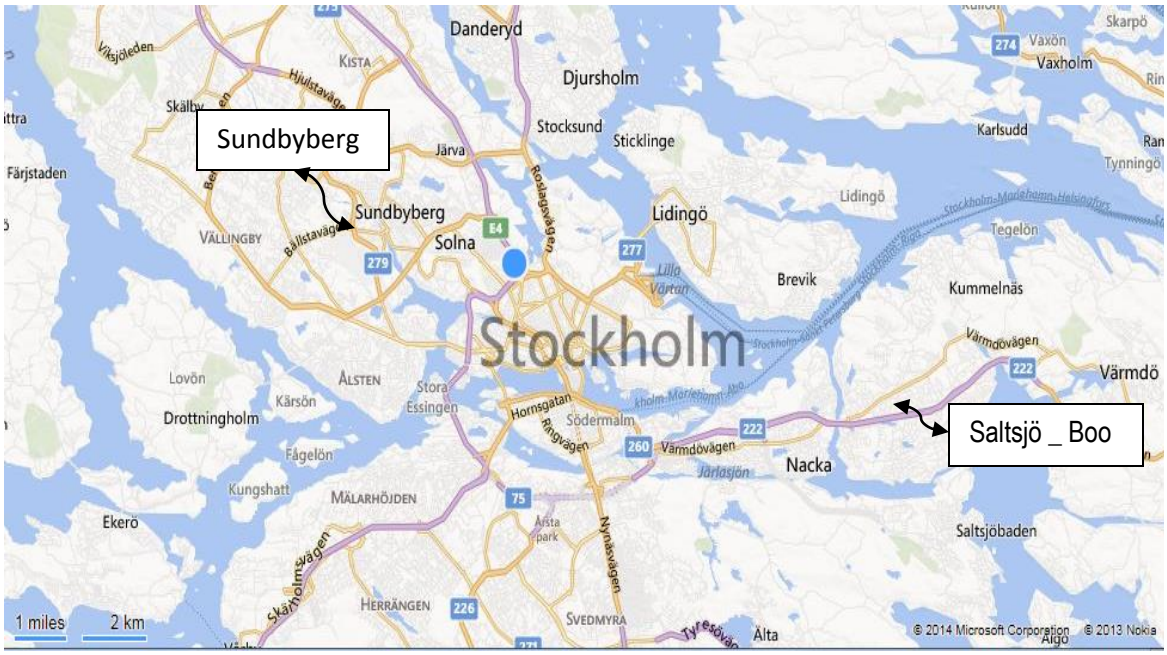

November 1945

L to R

Voldemar Mölder, Linda Mölder, guest, **EDUARD WIIRALT**

6-month photo ...Marje Mölder

1945 / 1946

On wall ***Monika***

1942 ...signed...source.....MMO

L to R

Linda Mölder, guest,

EDUARD WIIRALT, guest

Eduard Wiiralt often shared our apartment in Sweden

EDUARD WIIRALT Portrait taken in our apartment in Sweden 1945

Source...MMO

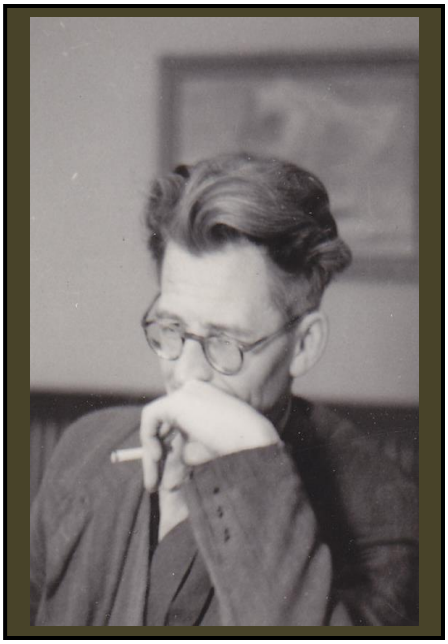

Doodle ...source...MMO.

Photo taken at Expo in Stockholm 1945

Source...MMO

EDUARD WIIRALT with my father Voldemar Mölder

Viljandi Maastik 1943 Dry-point.....signed...source...MMO

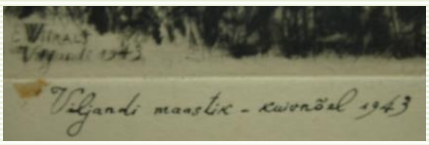

Monika 1942 Mezzotinto...signed....source.....MMO

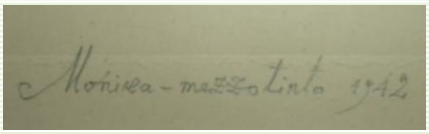

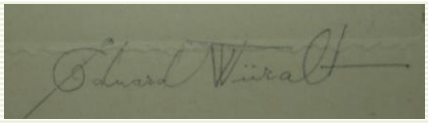

True photo postcard

Lapland Herder with Reindeer

Source...MMO

Sender:

EDUARD WIIRALT

Vaisaluokta

Stugan
Luspebryggan

SWEDEN

Sent To:

Voldemar Mölder

Mariagatan

Sundbyberg

SWEDEN

Kallis hra Mölder

Vaisaluokta

Seitsmendal juulil sõitsime välja, ja 11 juulil jõudsime siia. Seega siis pikk teekond. Rong tõi meid küll 23 tunniga Porjus'sse aga laevasõit oli aeglane ja ümber istumised kolme kose kohal olid kaasavõetud kraami tõttu rasked. Maastik on niivõrd masendav, et ise - pisitillukese olevusena nende mägede vahel pole suutnud veel kõike seda pliiatsiga fikseerima hakata. Laplased on väga sõbralik rahvas. Kõik kannavad värvirikkaid rahvariideid---ka lapsed, kes näivad koomilistena täismeheriietuses. Valmistame värsket kalatoitu ja kohvi ikka väljas alalise tuliaseme peal ja maitseb paremini kui Stokholmis 1 järgu restoraanis. Ilmad on väga soojad.

Tervitusi abikaasale ja Teile

E. W.

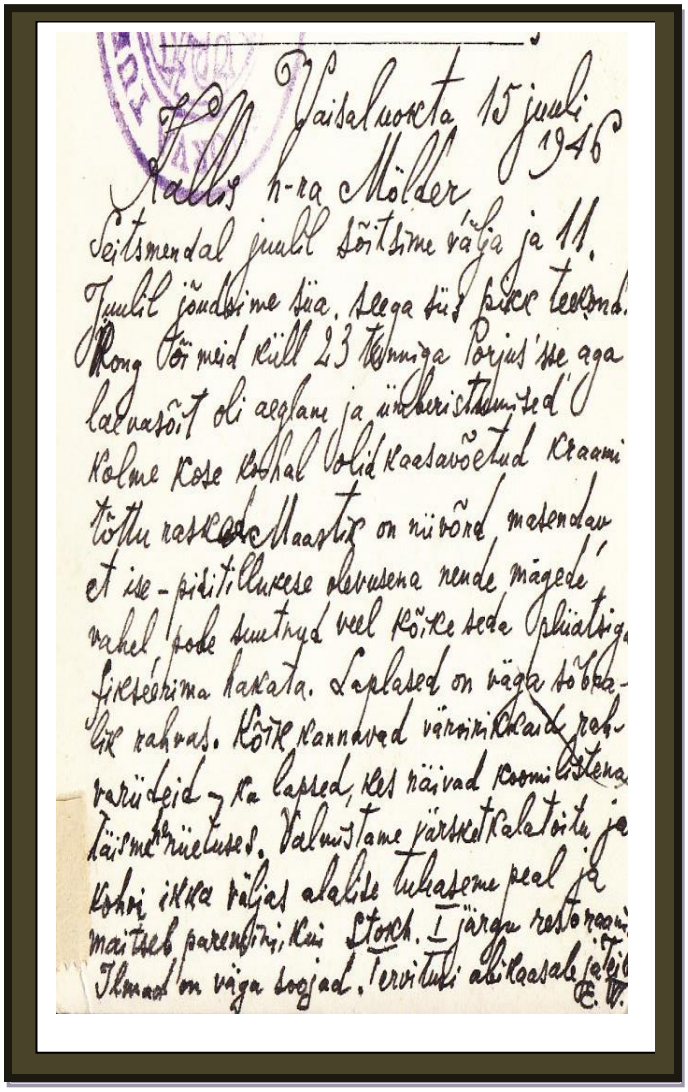

Dear Mr Mölder English Translation

We departed July 7th, and arrived here July 11th. Thus it was a long journey. The train did bring us in 23 hours into Porjus, but the voyage by ship was slow and transfers at the three places of rapids were made difficult because of the baggage I brought. Scenery is so depressing, that I" a tiny creature between these mountains" haven't yet managed to begin sketching all of this with a pencil. Laplanders are a very friendly people. All wear richly coloured folk dress---even children, who look comical in adult- sized clothing. We prepare fresh fish dishes and coffee always outside on a permanent fire pit and it tastes better than at a 1st class restaurant by Stockholm standards. The weather is very warm.

Greetings to your wife and you.

E. W.

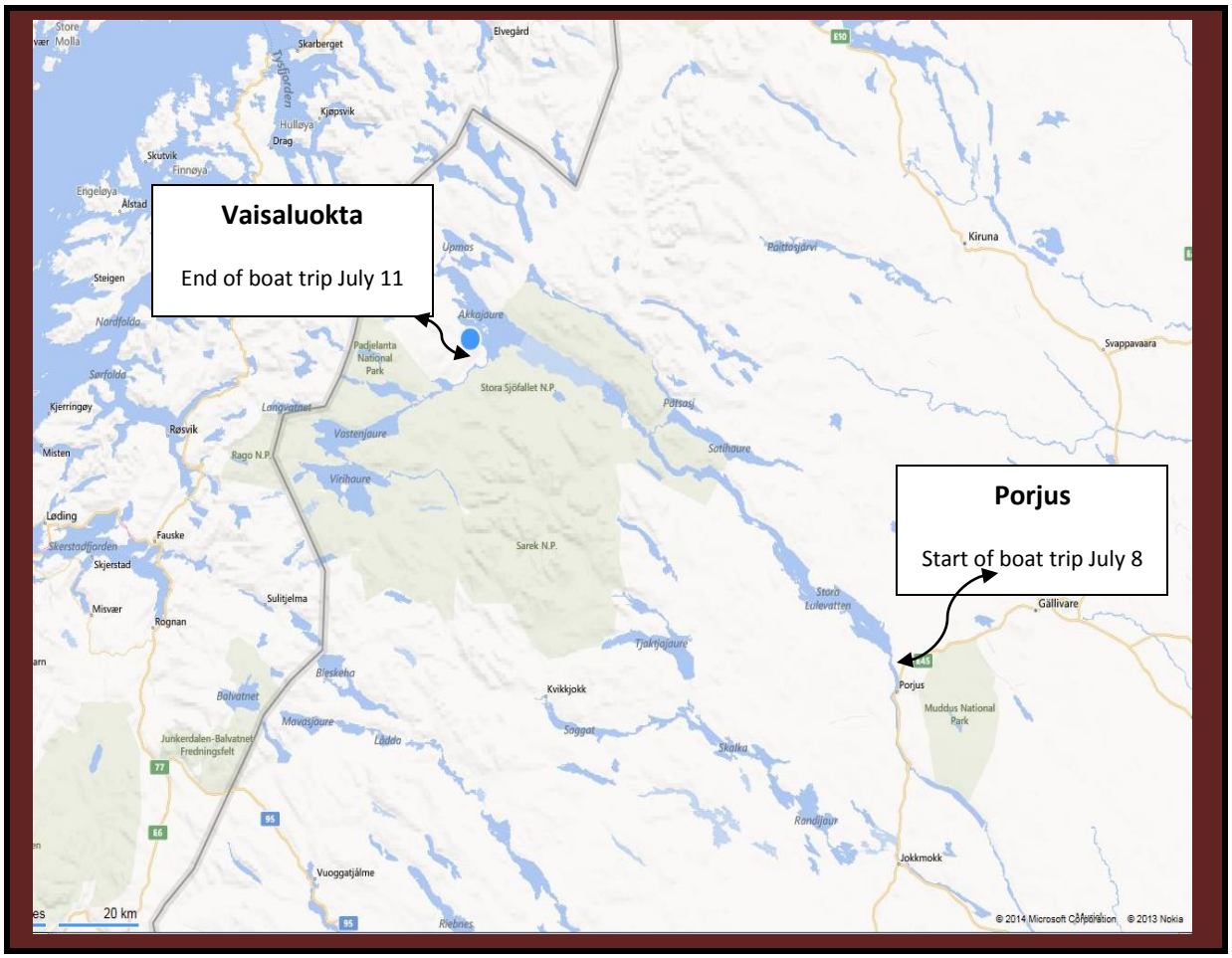

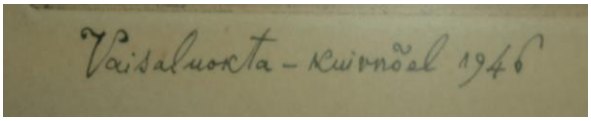

Vaisaluokta 1946 dry-point....source ....MMO

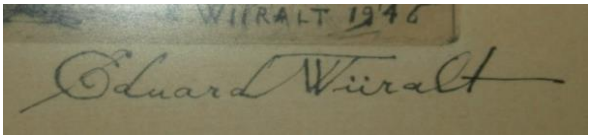

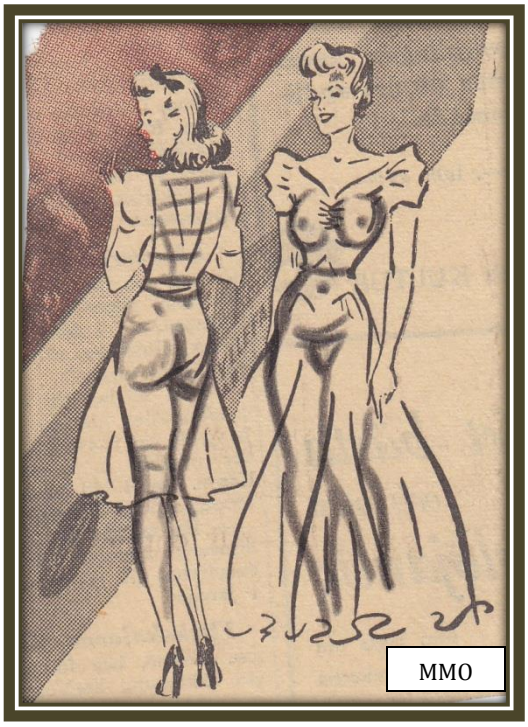
MMO

— I dag har jag för första gången lagat
MMO

MMO

Paris 7. nov. 46

Kallis h-ra ja pr. Mölder,

Sain Teie kirja täna 7 nov. hommikul kell 9.15. A Teie kiri kannab 5 nov. kuupäeva siis on „Exprès" kohta kurust küllalt! Teatasin Teile telegrammiga et mul on 285 kr. (ja 15 Belgia Frankki) ja pr. Poomi käes kr. 1000.– Pr. Poomile kirjutasin just eile, et ta mulle selle raha saadaks panga kaudu (à 30 fr.) Olen Teie ettepanekuga nõus vahetada à 50. Pole tähtis et kr. siin maksab 63, kui pole võimalik kroone siia toimetada. Saatsin pr. Poomile telegrammi et ta mulle raha-saatmisega mitte ei ruttaks. Kui Teilt saabuvad lähemad juhtnöörid siis teatan talle, kuidas tal toimida. Randseppale ma veel kirjutamud pole, ja ei tea kas tä midagi realiseerinud on. Ja kui on, siis on mul talle tasuda kr. 400, mille Malmös

cont'd

sain. Saan talle saatma minu vanemaid graavüüre plaatidest mis siin seitse aastat seisnud. Olen müüd vasetrükkija juures nende tiraažiga kibedasti andetes. Olen tõmmanud semi: „Kabaree" „Porgu" „Maastik Pariisi lähedal „Lamav tüger" ja „Näisart" Paberi sõja trükijkoja poolt ja äratõmbed on karulduselt head. Uuestilõitud plaatidest on 17 kaduma läinud, aga need on kõik vanad väikeses formaadis ja enamikus tähtsuseta. Aga paremad ja suuremad plaadid on kõik alles. Ah läksin oma plaatidega lüg pikale.

Mul on heameel kuulda et Teie nii ilusas looduses vibite, mis Teile „la joie de vivre" annab. Pariis on ikka hall ja päeval pimedavõitu. Vilma pole olnud, — ükel päeval oli päike.

Pr. Poom kirjutas mulle: „Neid kaasinimesi küll! Mida nad Teist jälle välja mõelnud on. Et Wiiralt olevat ühe noore prouaga ja väikese lapsega ära sõitnud — romaan ühe sõnaga ja selle prouaga mees olevat siia jäänud. — (On hiljem oma korteris ja ka Stockholmis nähtud) ja nime siltki olevat korteri ukse peal, kuna Teie olete tema naisega ära põgenenud...O!

Jah, mis kõik sa teed!

Südamliku tervitusega
Teie E. Wiiralt

Kallis hra ja pr Mölder : pages 1 + 2

Sain Teie kirja täna 7 Nov hommikul kell 9:15. Et Teie kiri kannab 5 Nov kuupäeva, siis on "Expres" kohta kiirust küllalt! Teatasin Teile telegrammiga et mul on 285 Kr (ja 15 Belgia franki) ja pr Poomi käes Kr 1000 –Pr Poomile kirutasin just eile, et ta mulle raha saadaks panga kaudu (a' 39 Fr). Olen Teie ettepanekuga nõus vahetada a' 50. Pole tähtis et Kr siin maksab 63, kui pole võimalik Kroone siia toimetada. Saatsin pr Poomile telegrammi et ta mulle raha-saatmisega mitte ei ruttaks. Kui Teilt saabuvad lähemad juhtnöörid, siis teatan talle, kuidas tal toimida. Raudseppale ma veel kirjutanud pole, ja ei tea kas ta midagi realiseerinud on. Ja kui on, siis on mul talle tasuda Kr 400, mille Malmös sain.Saan talle saatma minu vanemaid graavüüre, plaatidest, mis siin seitse aastat seisnud. Olen nüüd vasetrüdkija juures nende tiraaztiga kibedasti ametis. Olen tõmmanud seni.: "Kabaree" "Põrgu" "Maastik Pariisi lähedal" "Lamav Tiiger" ja "Naisakt". Paberi sain trükikoia poolt ja äratõmbed on haruldaselt head. Uuestileitud plaatidest on 17 kaduma läinud, aga need on kõik vanad väikeses formaadis ja enamikus tähtsuseta. Aga paremad ja suuremad plaadid on kõik alles. Ah, läksin oma plaatidega liig pikale. Mul on heameel kuulda et Teie nii ilusas looduses viibte, mis Teile "la joie de vivre" annab. Pariis on ikka hall ja päeval pimeda-võitu. Vihma pole olnud,—ühel päeval oli päike.

Pr Poom kirjutas mulle: Neid kaasinimesi küll! Mida nad Teist jälle väljamõelnud on. Et Wiiralt olevat ühe noore prouaga ja väikese lapsega ärasõitnud—romaan ühe sõnaga, ja selle proua mees olevat siia jäänud.—(On hiljem oma korteris ja ka Stockholmis nähtud) ja nime siltki olevat korteri ukse peal, kuna Teie olete tema naisega ärapõgenenud...O!

Jah, mis häält sa teed!

Südamliku tervitusega

Teie E. Wiiralt

Dear Mr and Mrs Mölder, English Translation

I got your letter today Nov 7 in the morning 9:15. That your letter has the date Nov 5, means Express Delivery is fast enough. I notified you by telegram that I have 285 Kr [Swedish Kroner] (and 15 Belgium Franks) and that Mrs Poom has 1000 Kr – I wrote to Mrs Poom just yesterday, that she send me money via the bank (rate of 39 fr.[French Francs]) At your proposal I am willing to exchange at a rate of 50. It is not important that a Kroner here costs 63 [French Francs], when it is not possible to use Kroner here. I sent a telegram to Mrs Poom that she need not rush to send me the money. When further instructions arrive from you, then I will notify her how to send on. I have not written to Raudsepp yet, and I do not know if he has realized anything. And if it is so, then I will owe him 400 Kr, which I received in Malmo [Sweden]. I can send him from my older engraving plates, which have sat here for 7 years. I am now at the copper printers working hard on a print run. I have pulled so far: ` "Cabaret" "Hell" "Landscape near Paris" "Reclining Tiger" and "Female Nude". I got paper from the printer and the prints are incredibly good. Of the rediscovered plates 17 have gone missing, but these are all old, small format and mostly unimportant. But the better and larger plates are all remaining. Ah, I waited too long with my plates. I am happy to hear that you are staying in such a lovely place which gives you "Joie de Vivre". Paris is still grey and days are gloomy. No rain,-- on one day it was sunny.Mrs Poom wrote to me: Really, these countrymen! What they have again immagined about you [my father]. That Wiiralt has run away with a young married woman [my mother] and a little child [me]in one word a „romance novel" and this woman's husband [my father] was left behind. (I was later seen in my apartment and in Stockholm) and my name plate is on the apartment door, since you have escaped with his wife.....O!

Yes, such sound you make!

With heartfelt greetings

Your E.Wiiralt

<u>Kabaree</u> (Cabaret) *1931*

Etching and copper engraving...signed.....source.....MMO

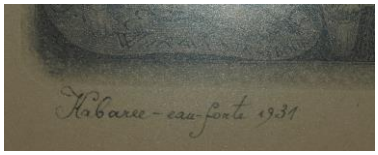

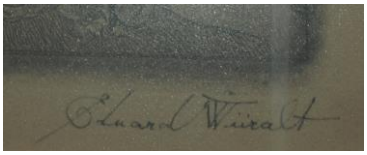

<u>Põrgu</u> (Hell) 1930 - 1932

Etching and copper engraving...signed.....source.....MMO

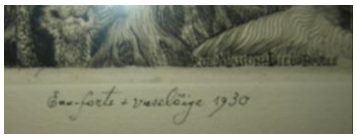

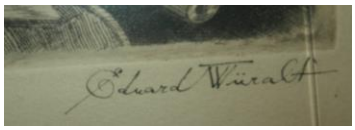

Maastik Pariisi Lähedal

[Landscape near Paris]

1937

Source : "Eduard Wiiralt"

by O. Kangilaski 1959

Lamav Tiiger

[Reclining Tiger]

1937

Signed....source.....MMO.

MMO

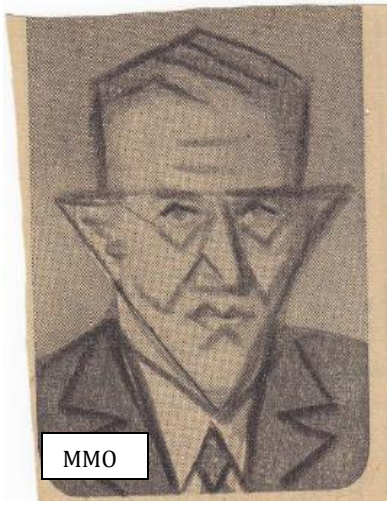
MMO

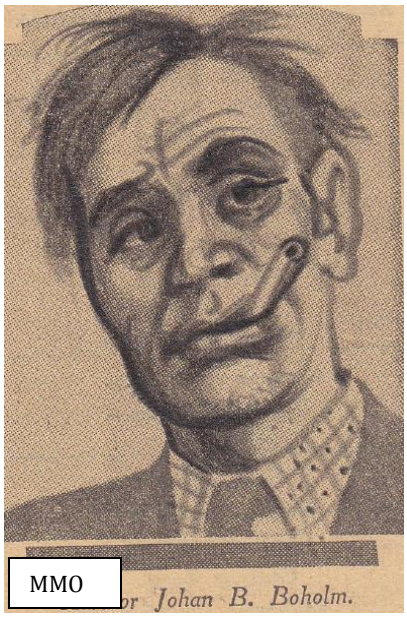
MMO
Johan B. Boholm.

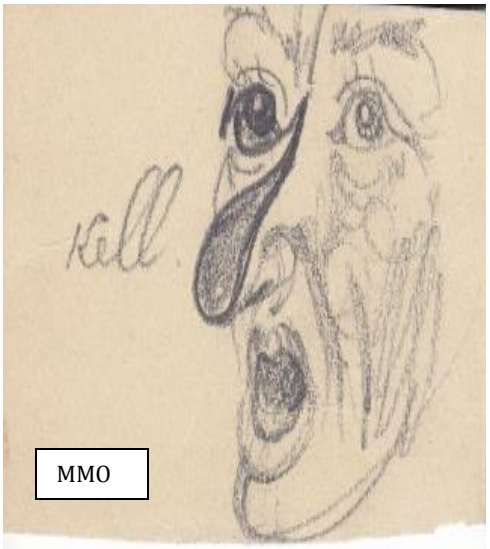
MMO

MMO

Pariis 28 XII 1946

Kallis pr. ja h-ra Mölder,

Suur tänu mõni päev tagasi saabunud 2 koites piima ja apelsiinide ja mandariinide ja Mariagatani! Foto eest. Kui kaugel tundunud need ajad – vaadates fotot! Teie kupongid kohvi peale sain ka käte aga kohvi nendega ei saa. Andsin pr. Mustile – võib olla läheb ühel korra nende vastu saada. Tänan ka Kolmes rullis saabunud „lehekülg eestlastele" eest. Kahjuks seisavad rullid veel lahtivõtmata, sest pole aega ega ruumi neisse sisseraadata. Olen hirmsasti tööga tõusikõrgus kinni. Kolimine uude kohta on ka pooleli – ei jõua mõlemaid korraga. Loodan et uue aasta algul ülekolin. Siis oleks minu aadress järgmine: E. W. chez M. E. Klimberg 6, rue Anatole de la forge Paris XVII-e

Olen siin oma elu-olemisega täiesti puruks kistud – kõik selles ühises prügikastis, ja mõt kõiket pole näinud. Ma ei jõua vastata kirjadele, ei prantslaste kutsetele töö, tellimiste asjus, – raasimata veel mingisugusest looningust. Sellepärast palun ka mitte mingisuguseid järeldusi teha minu vaikimise pärast. Kardan ka, et edespidi minu kirjad harva saavad tulema.

Tänan väga teie kohvipakkumise eest. Mal on teda küllalt – olen piisadeks paar kilo saanud.

Teid ja Marjet tervitades, soovin teile head ja selgemat uut aastat teie E. Wiiralt.

Kallis pr ja hra Mölder,

Suur tänu mõni päve tagasi saabunud 2 boites piima ja apelsiinide ja mandariinide ja Mariagatani-foto eest. Kui kaugel tunduvad need ajad—vaadetas fotol. Teie kupongid kohvi peale sain ka kätte aga kohvi nendega ei saa. Andsin pr Mustile, voib olla läheb tal korda midagi nende vastu saada. Tänan ka kolmes rullid saabunud "lehekülg eestlastele" eest. Kahjuks seisavad rullid veel lahtivõtmata, sest pole aega ega rahu neisse sissevaadata. Olen hirmusti tööga trükikojas kinni. Kolimine uude kohta on ka poolelt—ei jõua mõlemaid korraga. Loodan et uue aasta algul ülekolin.

Siis oleks minu aadress järgmine :

E W chez M.E Klimberg 6 rue Anatole de la Forge, Paris XVII `e

Olen siin oma elu-olemisega täiesti puruks kistud—koik selles ühises prügikastis, ja mis kütet pole näinud. Ma ei jõua vastata kirjadele, ei prantslaste kutsetele töö tellimiste asjus,--rääkimata veel mingisugusest loomingust. Sellepärast palun ka mitte mingisuguseid järeldusi teha minu vaitmise pärast. Kardan ka, et edas pidi minu kirjad harva saavad tulema.

Tänan väga teie kohvipakkumise eest. Mul on teda küllalt—olen pühadeks paar kilo saanud.

Teie ja Marjet tervitades, soovin teile hääd ja selgemat uut aastat.

Teie

E. Wiiralt

English Translation

Dear Mr and Mrs Mölder,

Big thank you for 2 boxes of milk and oranges and mandarins and the photo of Mariagatani [our street in Stockholm] which arrived a few days back. How long ago those days seem--looking at the photo. Your coupons for coffee I also received but I cannot get coffee with them. I gave them to Mrs Mustí, perhaps she can trade them for something else. Also thank you for the three rolls "Page for Estonians". Unfortunately, the rolls remain still unopened because there is not time or calm to look inside them. I am terribly busy working at the printers. Moving to my new place is also halfway—I cannot do both at the same time. Hoping that I can move at the beginning of the New Year.

Then my next address will be:

E.W. in care of M.E.Klimberg, 6 rue Anatole de la Forge, Paris XVII'e.

Am here with my living conditions totally torn apart—everything in this one garbage can which has not seen heat. I cannot keep up with answering letters, nor invitations by the French for commissioning work ---let alone any kind of creativity. Therefore, please do not make any conclusions because of my silence. I worry also that in future my letters will rarely be coming.

Thank you very much for the coffee offering. I have enough of that—received a couple of kilos for Christmas.

Greeting you and Marje, wishing you a good and bright new year.

Your

E. Wiiralt

MMO

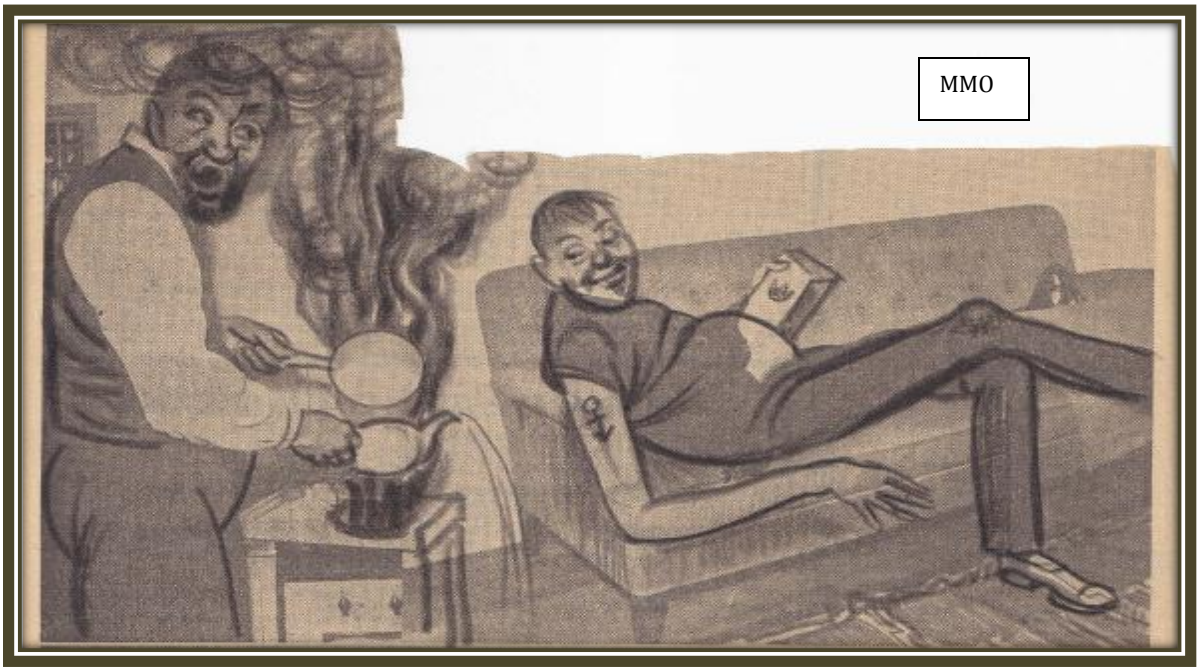
MMO

5. II. 1947

Austlis pr. ja h-ra Mölder!

Suur tänu 4 sep. saabunud A. p. Pauloisest'ert. Teie kirjast selgub, et see on juba teine sellesisuga saadetis. – Tähendab kiirgi on ta ammu teepeal kõgemata suure mõnuga ärasuitsetamud. Teinekord võiksite (mitte obligatoire) kaualt kaualt Camouflage teha. Näiteks võiks paksu lahti võtta ja suitsud (sibiches) ristsiksakiga na kumbpildija lindi viisi vanade ajalehtede vahel trükitöö nime all välja saata. Saadan Teile tõena (mis polegi nimetamisväärt) ühe pätsi turvast – on teine veidi vettinud, aga niisugurte ilmadega ei tahene nii ruttu. Meil siin päris külmad nii oma kestvusega juba ~~ta~~ tüütavaks läksid, suure lumesajuga ja selle sulamisest tekkinud upuntsega, on lõppenud. Vist suure suitsetamise tõttu pole seni ei nohu ega köha külge haakunud. Võib olla taleb suvel.

Et senised ülekandad à üks null suuruses toimisid, arvasin et see on muutmata, kindel. Ilmselt tundus see näevõitu. Mul avanes siin võimalus kuus null saada. Sellepärast teatasin hra Forgeron'ile, et ta enam ülekandeid seniste kasutatud ~~sa~~ süsti ei teeks. Hra Forgeron (nagu ta mulle teatab) oli aga enne minu kõrralduse saabumist temale tahat, veel seniste kasutatud aadrettil väljamaksnud. Teie küsimuse peale kuipalju küsima peate, arvan et tehke oma äranägemise järgi mida saab. Ülemine, kuusada viiskümmend on veel kätte-saamata.

Sõbralikku tervitusega

Teie E. Wiiralt

Kallis pr ja hra Mölder!

Suur tänu 4 skp saabunud 4 p Gauloisei eest. Teie kirjast selgub et see on juba teine sellesisuga saadetis __ tähendab keegi on ta ammu teepeal kogemata suure mõnuga ärasuitsetanud. Teinekord võiksitte (mitte obligatoire) kavalamalt camouflage teha. Näituseks võiks Gauli pakid lahti võtta ja suitsud (sibiches) ribastikka na kuulipilduja lindi viisi vanade ajalehtede vahel trükitöö nime alla välja saata. Saadan Teile täna (mis polegi nimetamisväärt) ühe pätsi turvast_on teine veidi vettinud, aga niisuguste ilmadega ei tahene nii ruttu. Meil siin päris külmad mis oma kestvusega juba tüütavaks läksid, suure lumesajuga ja selle sulamisest tekkinud uputusega, on lõppenud. Vist suure suitsetamise tõttu pole seni ei nohu ega köha külge hakanud. Võib olla tuleb suvel.

Et senised ülekanded à viis null suuruses toimusid, arvasin et see on muutmata kindel. Ilmselt tundus see vähevõitu. Mul avanes siin võimalus kuus null saada. Sellepärast teatasin hra Forgeron'ile, et ta enam ülekandeid seniní kasutatud viisil ei teeks. Hra Forgeron (nagu ta mule teatab) oli aga enne minu korralduse saabumist temale, tuhat veel seniní kasutatud aadressil väljamaksnud. Teie küsimuse peale, kuipalju küsima peate, arvan et tehke oma äranägemise järgi , mida saab. Eelmine, kuussada viiskümmend on veel käte-saamata.

Sõbraliku tervitusega

Teie

E.Wiiralt

English translation

Dear Mrs. and Mr. Mölder!

Big thank you for the arrival of 4 packets of Galoises (French cigars). From your letter, it comes clear that this is already the second sending of such contents---meaning that <u>someone</u> -en route-has long ago and with great pleasure-"accidentally" <u>smoked</u> them. Next time you could (not obliged) use cunning camouflage. For instance you could open the Gauli packets and line up individual cigars in parallel rows like machine gun bullets between old newspapers, and send under the guise of "printed matter". Will send you today (which is not worth mention) one loaf from the market, the other [loaf] is a bit soggy, but with such weather it won't dry so soon. Our [weather] here is quite cold which my endurance has gotten bored of already, the big snowfalls -followed by melting- which flooded the streets has ended. Perhaps because of smoking a lot, so far neither cold nor cough has taken hold. Maybe that will come in summer.

That previous [money] transfers of five zero [exchange rate of 50] took place, I assumed that it was unchanging, certain. Obviously this felt like a little win. An opportunity opened up for me here to get six zero [exchange rate of 60]. This is why I notified Mr Fergeron, that he no longer transfers using previous methods. Mr Fergeron (as he notified me) had however before -my arrangement reached him- sent a thousand to the previously used address. As to your question, how much should you ask, I guess that you should make your own arrangements as you can. The last six hundred fifty [650] has yet to arrive.

With friendly greetings

Your

E.Wiiralt

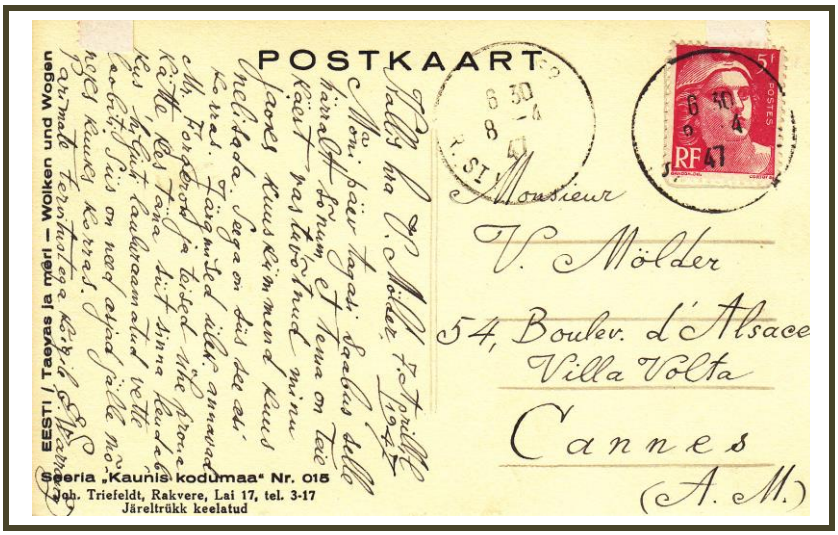

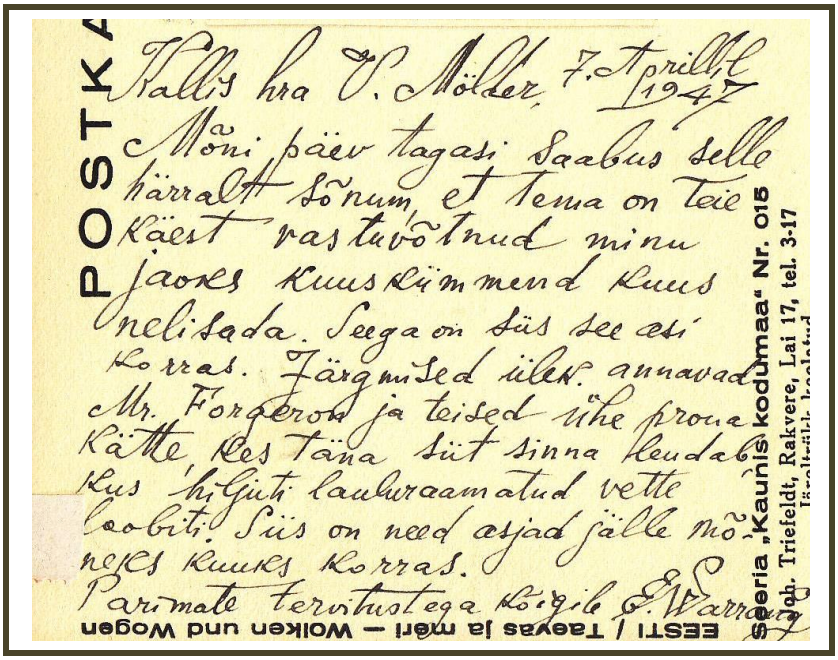

True photo postcard

Rakvere 1940

Eesti / Taevas ja Meri

Estonia : sky and sea

Source...MMO

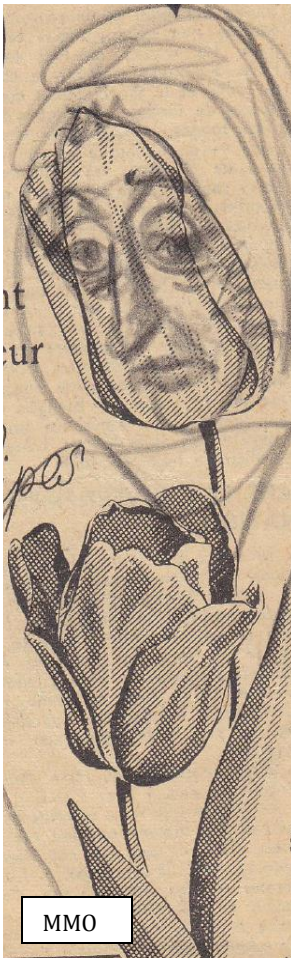

To: **Voldemar Mölder**

From: **E. Warrang**

I believe this to be one of several aliases used by

EDUARD WIIRALT

Kallis hra Mölder!

Mõni päve tagasi saabus selle härralt sõnum, et tema on Teie käest vastuvõtnud minu jaoks kuuskümmend kuus neli sada. Seega on siis see asi korras. Järgmised ülek.I ülekandeid Iannavad Mr Forgeron ja teised ühe proua kätte, kes täna siit sinna lendab kus hiljuti lauluraamatud vette loobiti. Siis on need asjad jälle mõneks kuuks korras.

Parimate tervitustega kõigile.

E. Warrang

English Translation

Dear Mr Mölder,

A few days ago, a message arrived from this man that he has received, from your hand for me, four hundred and sixty-six [466]. With this then everything is in order. The next transfers will be done by Mr Forgeron and others into the hands of a woman, who today is flying from here to the place where recently hymnbooks were thrown into water. Thus these things are again in order for a few months.

With best greetings to all

E. Warrang

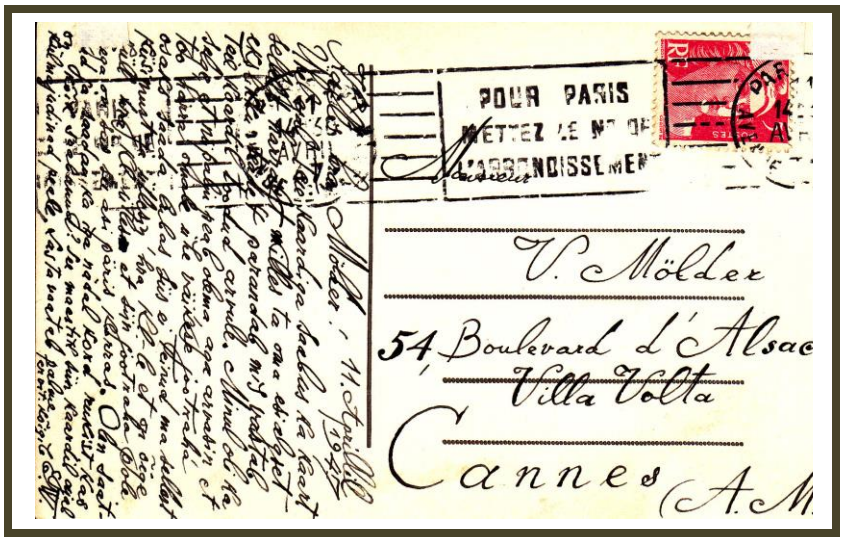

True photo postcard

Estonian snowy road lined with birch trees.

Source...MMO

To: **Voldemar Mölder**

From: **EDUARD WIIRALT**

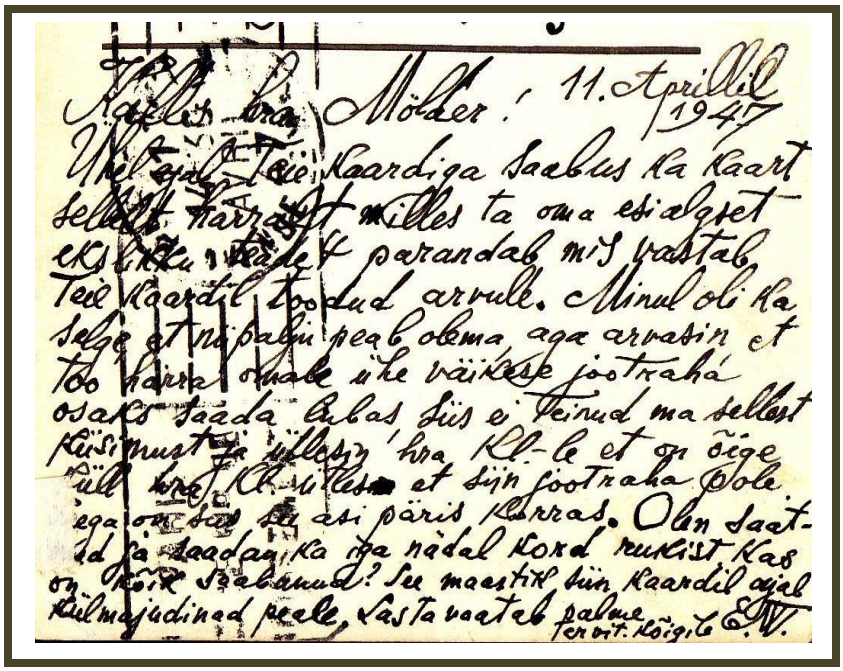

Kallis hra Mölder!

Ühel ajal, Teie kaardiga saabus ka kaart sellest harralt milles ta oma esialgset ekslikku teadet parandab mis vastab Teie kaardil toodud arvule. Minul oli ka selge et niipalju peab olema, aga arvasin et too harra omale ühe väikesse jootraha osaks saada lubas, siis ei teinud ma sellest küsimust ja ütlesin hra Kl-le [Klimberg] et on oige. Küll hra Kl [Klimberg] -ütles et siin jootraha pole. Seega on sul see asi päris korras. Olen saatnud ja saadan ika iga nädal kord rukist. Kas on kõik saabunud? See maastik siin kaardil ajab külmajudinad peale. Lasta vaatab palme.

Tervit. Kõigile

E. W

English translation

Dear Mr Mölder!

At the same time as your postcard arrived, also arrived the postcard from that man in which he corrects his original erroneous message and this answers the invoice your postcard brought. It was also clear to me that this sum was correct but thought that this man allowed himself a small tip, thus I did not question this and told Mr Kl [Klimberg] that it was correct. Sure Mr Kl [Klimberg] told me that there is no tipping here. With that, this issue is pretty much in order for you. I have sent, and will continue to send, once every week rye bread. Have all arrived? The scenery on this postcard brings on cold shivers. Let us look at palm trees.

Greetings to all.

E. W.

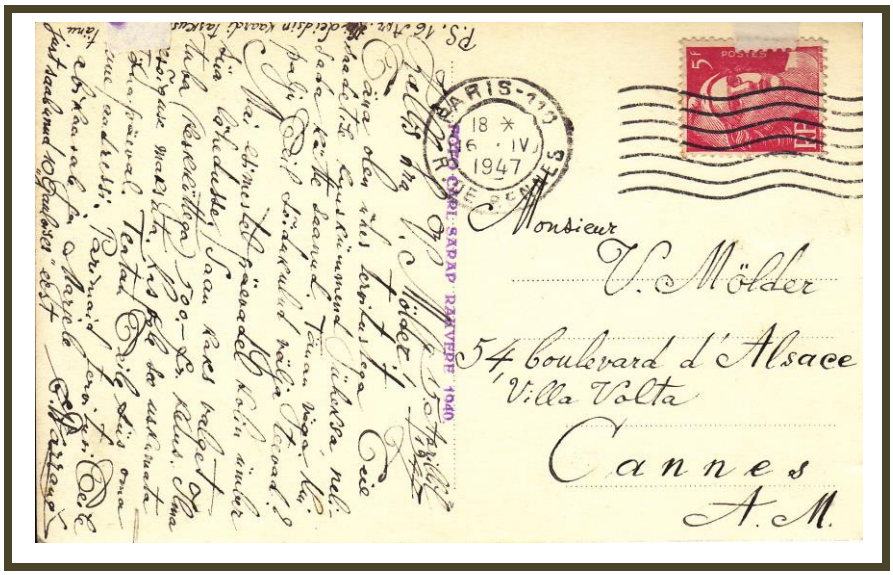

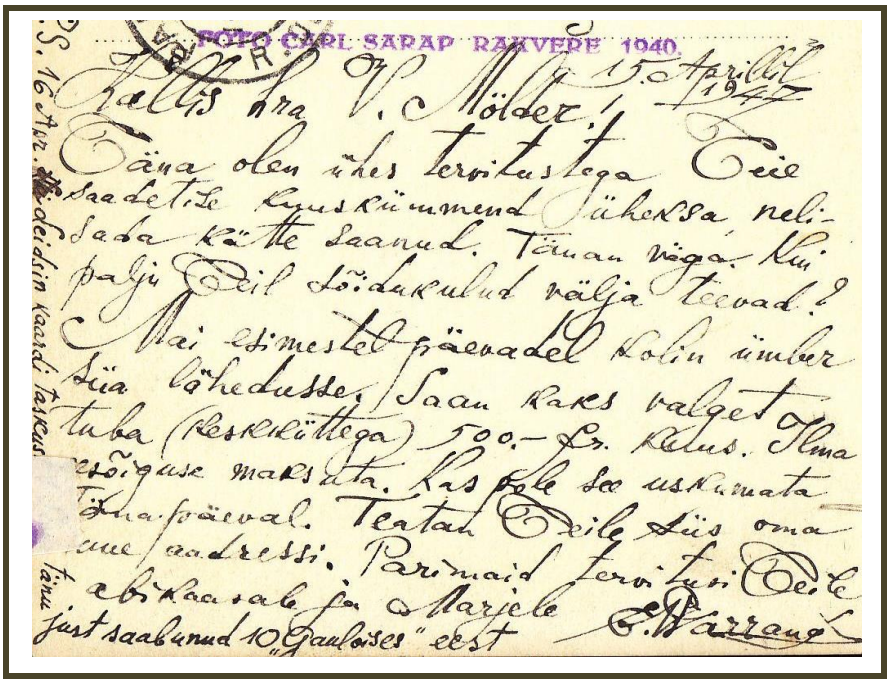

True photo postcard

by

Estonian Carl Sarap,

Rakvere 1940

Source...MMO

To: **Voldemar Mölder**

From: **E. Warrang**

I believe this to be one of several aliases used by

EDUARD WIIRALT

Kallis hra V Mölder!

Täna olen ühes tervitustega, Teie saadetise kuuskümmend üheksa, nelisada kätte saanud. Tänan väga. Kui palju Teil sõidukulud välja teevad? Mai esimestel päevadel kolin ümber siia lähedusse. Saan kaks valget tuba (keskküttega) 500-fr [French francs]kuus. Ilma eesõiguse maksta. Kas pole see uskumata tänapäeval. Teatan Teile siis oma uue aadressi.

Parimaid tervitusi Teile, abikaasale ja Marjele

E. Warrang

PS 16 Apr. Leidsin kaardi taskus ..suur tänu just saabunud 10 "Gauloises'est"

English Translation

Dear Mr Mölder!

Today along with greetings, I received your shipment of four hundred and sixty-nine. Thank you very much. How much will be your travel expenses? During the first days of May, I will be moving over in this neighbourhood. I will be getting two bright rooms (with central heating) for 500-fr [French francs] per month. Without paying a privilege. Is that not unbelievable nowadays? I will then inform you of my new address.

Best greetings to you, your wife and to Marje

E. Warrang

PS

April 16 I found a postcard in my pocket...thank you for the recently arrived 10 "Gauloises" [French cigars]

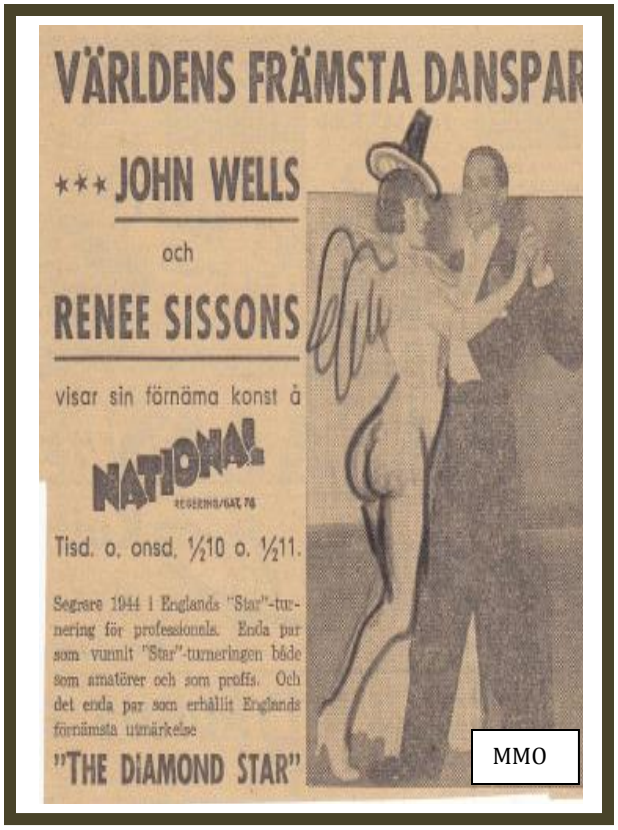
VÄRLDENS FRÄMSTA DANSPAR
*** JOHN WELLS
och
RENEE SISSONS
visar sin förnäma konst å
NATIONAL
Tisd. o. onsd. ½10 o. ½11.
Segrare 1944 i Englands "Star"-turnering för professionels. Enda par som vunnit "Star"-turneringen både som amatörer och som proffs. Och det enda par som erhållit Englands förnämsta utmärkelse
"THE DIAMOND STAR"
MMO

Mellanprogram:
Dramatenpremiär
på populärpjäs
Lindahl och Åke Grönberg
MMO

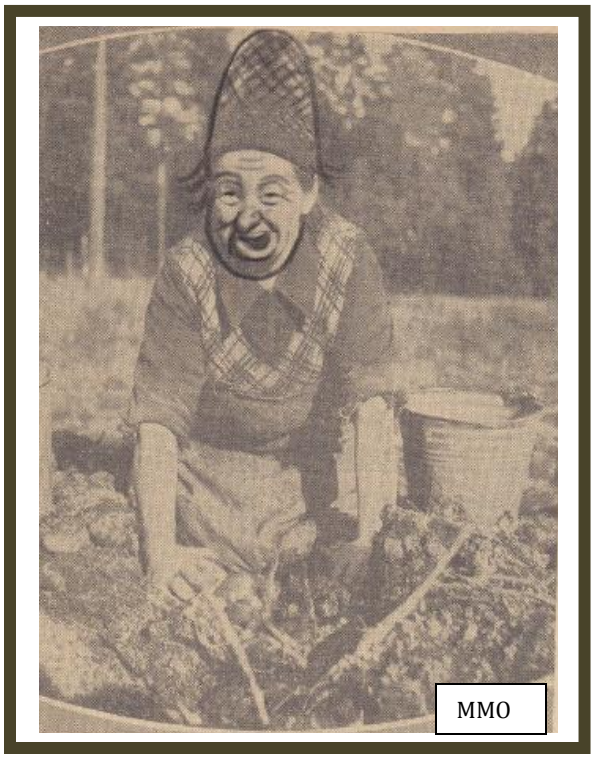
MMO

sex gäster i slottsvalvet. Överst från väns
ngspor. Där under från vänster fröken Fo
ger granskar justitierådinnan Dagmar Stenl
MMO

5. V 1947

Austis hra V. Mölder

On rõõmustav, et 8 V pealinna tulla kavatsete. Siis saab veidi jutte ajada. Laobusin suuremast ümberkolimisest Metro Pompe juurde, kuhu mulle nii odavalt üks väike tuba pakuti. Ühtlasi pidin ka seal korterionniku abikaasa ja poja portreed graveerima. Ta on ka minu mõnedest töödest huvitatud. Laobusin sel kõlbsal põhjusel, et prantslane, kes nüüd härra Klimbergi korteri ülevõttis, mulle tema korter juure kõnluva teenijatoa andis — maksuta. Tuba asub 6-mal korral ja juurepääs on par l'escalier de service. Viimasele korrale jõudes tuleb päärata paremat kätt ja leiategi tuba 30, kus end kuidagi sisseseadnud olen. Toas on elekter, gaas ja kamin, vesi on koridoris. Sellel majakorral on enamik tube tühjad. Peale minu elavad sellel korral veel kaks teenijat tüdrukut. Nii olen nagu mõnest ilmast ja lärmist eraldatud, mis ongi kõige tähtsam, kui kuidagi süveneda oma loomingusse. Nende lõnete ja helide vastu loomulikult parata pole midagi, mis väljastpoolt tulevad. Nii siis on minu aadress endine, kui tõlte, anuan Teile ka Teile kõnlavad margid, mis Klimbergi käes olid. Ilmad on siin pidevalt külmad. On vahelduvusi; päikest ja vihma.

Sõbralikke tervitusega Teile, abikaasale ja Marjale

E. Wiiralt

Kallis hra V. Mölder!

On rõõmustav et 8 May pealinna tulla kavatsete. Siis saab veidi juttu ajada. Loobusin suuremast ümberkolimisest Metro Pompe juurde, kuhu mulle nii odavalt üks väike tuba pakuti. Ühtlasi pidin ka seal korteriomaniku abikaasa ja poja portreed graveerima. Ta on ka minu muudest töödest huvitatud. Loobusin sel lihtsal põhjusel, et prantslane kes nüüd härra Klimbergi korteri ülevõttis, mulle, tema korteri juure kuuluva teeniga toa andis ...maksuta. Tuba asub 6- mal korral ja juurespääs on par l'escalier de service. Viimasele korrale jõudes tuleb pöörata paremat kätt ja leiategi tuba 30 kus end kuidagi sisseseadnud olen. Toas on elekter, gaas ja kamin, vesi on koridoris. Sellel majakorral on enamik tube tühjad. Peale minu elavad sellel korral veel kaks teenijat tüdrukut. Nii olen nagu muust ilmast ja lärmist eraldatud, mis ongi kõige tähtsam, kui kuidagi süveneda oma loomingusse. Nende lainete ja helide vastu loomulikult parata pole midagi, mis väljast poolt tulevad.Nii siis on minu aadress endine. Kui tulete, anan Teile ka Teile kuuluvad margid, mis Klimbergi käes olid. Ilmad on siin pidevalt külmad. On vaheldumisi, päikest ja vihma.

Sõbraliku tervitustega Teile, abikaasale ja Marjele

E. Wiiralt

English Translation

Dear Mr V. Mölder!

Am happy that you are planning to come to the capital city on May 8. Then we can have a little conversation. I gave up on the bigger moving over to Metro Pompe area, where was offered to me so cheaply a small room. At the same time, I was to engrave a portrait of the apartment owner's wife and son. He is also interested in my other works. I gave up for the simple reason that, a Frenchman, who has now taken over Mr Klimberg's apartment, has given me the adjacent servant's room ...free. This room is on the 6th floor and access is by elevator. When you arrive on the top floor, you need to turn right and you will find room #30, in which I have somehow settled. The room has electricity, gas and a fireplace, [running] water is in the corridor. On this floor most rooms are empty. Besides me on this floor live two servant girls. So I am isolated from most weather and noise, which is the most important when somehow engrossed in one's own creativity. Against the waves and sounds, naturally there is no fixing anything that comes from outside. So my address is as before. When you come, I will give you also stamps that belong to you which were in Klimberg's hands. Weather here is constantly cold. There is alternating sunshine and rain.

Friendly greetings to you, your wife and to Marje.

E. Wiiralt

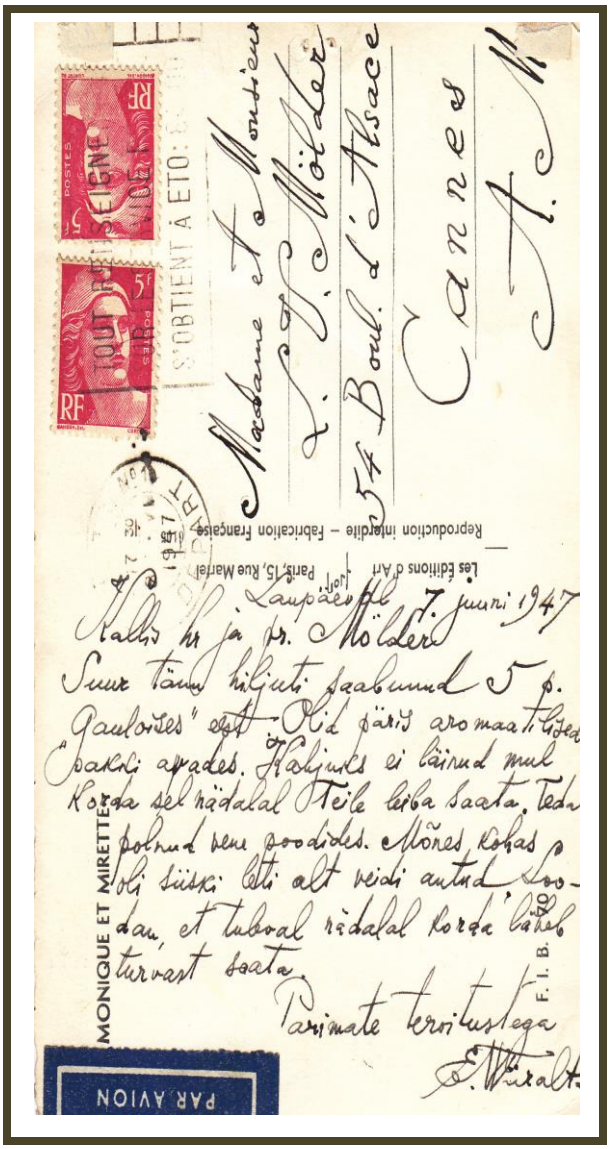

MMO

True Photo Postcard

Monique et Mirrette

Paris

Source.....MMO

To:

Linda + Voldemar Mölder

From:

EDUARD WIIRALT

Kallis hra ja pr Molder!

Suur tänu hiljuti saabunud 5 pk "Gauloises' eest. Olid päris aromaatilised pakki avades. Kahjuks ei läinud mul korda sel nädalal Teile leiba saata. Teda polnud vene poodides. Mõnes kohas oli siiski leti alt veidi antud. Loodan, et tuleval nädalal korda läheb turvast saata.

Parimate tervitustsega

E. Wiiralt

Dear Mr and Mrs Mölder! English translation

Big thank you for the recently arrived 5 packs of "Gauloises" [French cigars]. They were very aromatic when I opened the parcel. Unfortunately, this week my sending you bread did not go well. It was not in the Russian stores. Still, in some places, I was given a little from under the counter. Hoping, that next week sending bread from the market will go well.

With best greetings

E. Wiiralt

Elsa, arbeta inte ut dig på disken
så här enkelt:
1. Hälll Eminent i diskvattnet
2. Skölj sedan på vanligt sätt
3. Disken är klar!
Jag hade en väninna, som varje dag fasade, när hon skulle börja med disken. Undra på det förresten — vilken husmor eller tjänsteande tycker om disk? — men felet med nän väninna var att hon diskade fel. Hon hade inte lärt känna Eminent. En dag köpte jag [illegible] paket hos min handlande, och nu är det slut på Elsas «diskelende». Nu klarar hon av disken i ett nafs. Hon låter Eminent göra grovgörat.
EMINENT
löser och förintar allt fett
Garanterad produkt
MMO

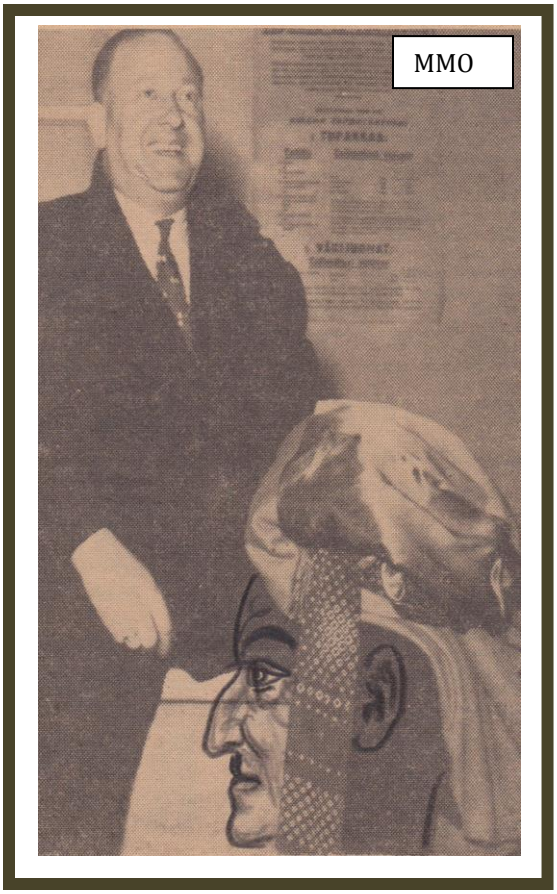
MMO

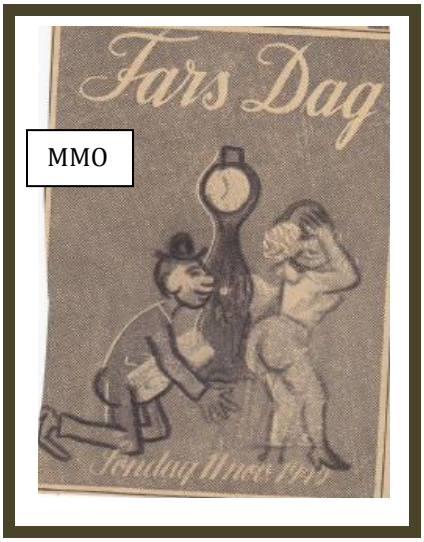
Fars Dag
MMO

Kvinnlig purist
MMO

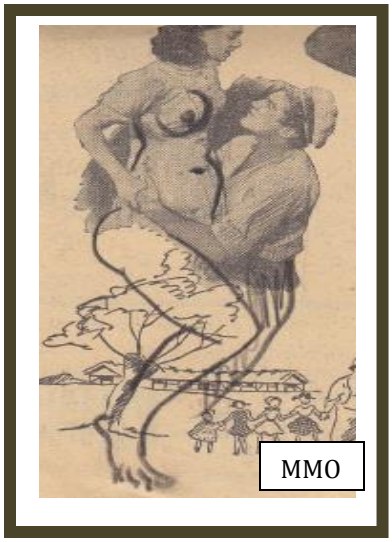
MMO

Civry sur Serein 13 IX 1947

Kallis ka V. Mölder

Olen siin Civry sur Serein'is juba 3 augustist saadik. Loomulikult tulin siia töötamise sihiga - aga esimesed kolm nädalat läksid niisama „vett vedama" - sest äle prillide nirisesid alati ojad ja jõed ja särk oli ka naga alati „pesas". Polnud siis ka mitte võimeline midagi tegema. Nüüd on see suurem kuumus veidi tagasi läinud, aga kuum on ka küllalt. Alati on sinine taevas, nagu Cote d'Azur'il. Eralgul sai siin veidi ringi sõidetud ümberkaudsetes linnades. Sai näha rida vanaaegseid katedraale oma suurepäraste skulptuuridega: Avallon'is, Vezelay's, Carré-les-Tombes, Saint-Pères. Hiljuti olen süüki tööle hakanud ja mul on juba kolmas plaat käpa all. (Aquatinte, kuivnõel ja eau forte) — visages et paysages. Ravitaillement est ici assez difficile — il faut courir des kilomètres, pour trouver quelque-chose. Seda asjaolu tuleb kaua kestnud kuivuse arvele panna. Varsti on „nälg" majas sest kohvi lõppes ühes suhkruga otsa. Tilk piima saan küll igapäev, aga see ei asenda seda. Linnast tulles ei vedanud ma küllalt kohvi kaasa - sest ei teadnud ette, et nii kauaks siia jään. Arvan, et siia kuni Septembri lõpuni jään. Looduse on siin ilus — orud ja küngad kõrkad (Eesti mõistes mäed). Öösiti laulavad öökullid ja cri-cri'd — viimane laulab nagu kellade kõlinal. Mõnikord lendab ka mõni suur nahkhiir tuppa. Raskesti olen kammatamud „aûtat"'e all. Need on silmale nähtamatud putukad - lähevad nahe alla ja tekivad vahesad muhud, sügelevad nii, et kraabi end kas või purunes. Neid tuleb alalõpmata uusi juure. Neid saab põllult ja metsast. Nüüd sain rohtu ja loodan sellest piinast vabaneda. Kuidas Teil läheb, sel kõrvulal suvel. Kas pr. Ollusti on teid ka külastanud? Kas on Rootsist ka uudiseid?

Parimaid tervitusi alikaasale ja tütrele

Parima tervitusega E. Wiiralt

Minu aadress:
E. W. chez M. Einsild
Civry sur Serein
(Par l'Isle sur Serein YONNE

Kallis hra V. Mölder!

Olen siin Civry sur Serein'is juba 3 Augustist saadik. Loomulikult tulin siia töötamise sihiga_ aga esimised kolm nädalat läksid niisama "vett vedama" – sest üle prillide nirisesid alati ojad ja jõed ja särk oli ka nagu alati "pesus. Polnud siis ka mitte võimeline midagi tegema. Nüüd on see suurem kuumus veidi tagasi läinud, aga kuum on ka küllalt. Alati on sinine taevas, nagu Cote d'Azur'il. Esialgul sai siin veidi ringi sõidetud ümberkaudsetes linnades. Sai näha rida vanaaegseid katedrale oma suurepäraste sculptuuridega Avallon'is Vezelay's Carre-les-Tombes Saint –Peres. Hiljuti olen siiski tööle hakanud ja on mul juba kolmas plaat käppa all. (Aquatinte, kuivnõel ja eau-forte) _ visages et paysages. Ravitaillement est ici assez difficile _il faut courir des kilometres, pour trouver quelque-chose. Seda asjaolu tuleb kaua kestnud kuivuse arvele panna. Varsti on "nälg" majas sest kohvi lõpes ühes suhkruga otsa. Tilk piima saan küll igapäev, aga see ei asenda seda. Linnast tulles ei vedanud ma küllalt kohvi kaasa – sest ei teadnud ette, et nii kauaks siia jään. Arvan, et siia kuni Septembri lõpuni jään. Loodus on siin ilus – orud ja kõrged künkad (Eesti mõistes mäed).Ööseti laulavad öökullid ja cri-cri'd – viimane laulab nagu kellade kõlinal. Mõnikord lendab ka mõni suur nahkhiir tuppa. Raskesti olen kannatanud "autat" 'e all. Need on silmade nähtamatud putukad _lähevad naha alla ja tekivad valusad muhud, sügelevad nii, et kraabi end kas või puruks. Neid tuleb alalõpmata uusi juure. Neid saab põllult ja metsast. Nüüd sain rohtu ja loodan sellet piinast vabaneda. Kuidas Teil läheb sel kuumal suvel? Kas pr Musti on Teid ka külastanud? Kas on Rootsist ka uudiseid?

Parimaid tervitusi abikaasale ja tütrele

Parima tervitusega E. Wiiralt.

Minu aadress:

E.W. chez M. Einsild

Civry sur Serein (Par l'Isle sur Serein) YONNE

Dear Mr V. Mölder! English Translation

Am here in Civry sur Serein [see map p. 48] already since August 3. Naturally, I came here for purposes of work—but the first 3 weeks passed as if "water down the drain" because over my eyeglasses trickled always streams and rivers [of sweat] and my shirt was as if always "in the wash". It was not then possible to make anything. Now the greater heat has a little decreased, but still enough heat. Always the sky is blue, like in Cote d'Azure. Initially, I was driven around surrounding cities. I was able to see rows of ancient cathedrals with their wonderful sculptures in [the towns / villages of] Avallon, Vezelay, Carre-les-Tombes, Saint-Pere. [see map p. 48] Lately, however, I have begun to work and have already a third plate in hand. (Aquatint, dry-point and eau-forte)—faces and scenery. Supply [of foodstuffs] is quite difficult here and one must run a kilometre to find something. This circumstance can be blamed on a long-lasting dry spell. Soon there will be "hunger" in the house because coffee has run out along with sugar. I do however get a drop of milk every day but this does not solve that. Coming from the city, I did not carry enough coffee with me because I did not know ahead that I would stay here so long. Guessing that I will stay here until the end of September. Nature here is beautiful—valleys and high hills (mountains to Estonians). In the evenings, owls and crickets sing—the latter sings like bells ringing. Sometimes, into the room also flies a large bat. How heavily I have suffered under [mosquitoes ?] attack. They are never before seen bugs—they get under the skin and develop painful lumps, itching so, that one scratches oneself almost to pieces. New ones keep coming endlessly. They come from fields and forests. Now I got medicine and hope to escape this torture. How is it going for you this hot summer? Has Mrs Musti also visited you? Is there any news from Sweden?

Best greetings to your wife and daughter

With best greetings E. Wiiralt

My address:

E.W. at M. Einsild ***Civry sur Serein*** ***(Par l'Isle sur Serein)*** ***YONNE, FRANCE***

Paris
Civry sur Serein
Avallon
20 km
© 2014 Microsoft Corporation © 2013 Nokia

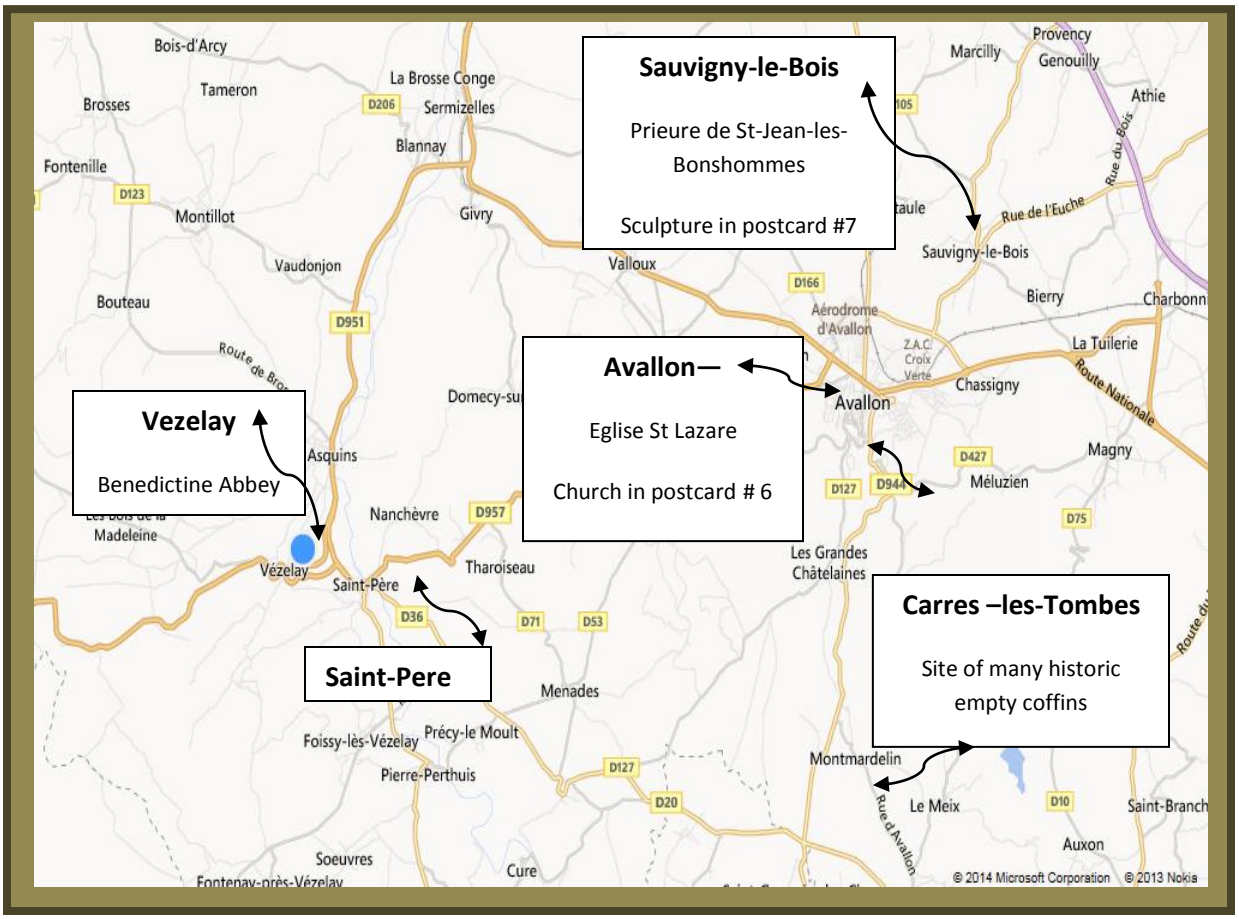
Sauvigny-le-Bois
Prieure de St-Jean-les-Bonshommes
Sculpture in postcard #7
Avallon—
Eglise St Lazare
Church in postcard # 6
Vezelay
Benedictine Abbey
Saint-Pere
Carres –les-Tombes
Site of many historic empty coffins
© 2014 Microsoft Corporation © 2013 Nokia

Civry sur Serein
22. Sept. 1947

Hallis pr. ja hra Mölder!

Teie kohvisaadetis suhkruga jõudis siia 19. Septembril. Ega siis polnud mund, kui kähku välja — küla vanainimeste käest kohvivesikit tooma ja virgalt jahvatama. Sest nälg oli suur. Täänan Teid väga. Tulek välja. Et olen kohutav koi — omal tagavarad linnas, aga võtan viimase Teie käest ära. Kui linna jõuan, siis saadan Teile selle konfiskeeritud kohvi-suhkru tagasi. Arvan aga ka, et Teie tasuks ka mitte minu eest, siinvalminud graviüüre ei põlga. Olen neid viimistlemas. Kui Oktoobri alul linna jõuan siis teen proovitõmbed. Loodetavasti lubavad ilmad õhtt viimast maastikku lõpule viia. Täna o Eile oli ekimone piloes ilm. aga rohma on selle läji kohe kun jooksul ainult üks kord olnud. (Sellepärast ma ka neude pagana „aoütat" e ohoikes langesin) Vaudin siin suurt rahadust, üksildust ja vaikust. Kui linn ka nii vaikne oleks, no küll siis võiks töötada. Kui ilus on öösculli laul auto claxoonide kõrval. Kui ma siin ühe kätte saaksin, viksin ta linna — las laulab aknal.

Sain pr. Jean de Paume'ilt kirja milles teatab, et Forgeron on saovi asaldanud mulle täiskannet Teha. Aga kalle kaudu (siin) sellest ei ole juttu. Vist ametlikul teel. Arvan et veel ei maksa seda teha lasta sest langemine läheb kiremini. Ja tagavara on mul veel küllalt. Härra Mölder, palun avaldada oma arvamine.

Raske on mul ettekujutada töötamist talvel linnas, külmas ajal. Ja ka rummipundurse tõttu. Peremees lubas küll puid — aga nõnda kroates piirakes sellest ainult lõõkretegemiseks. Sellepärast Karatsen, kõige-külmematel kuudel lõunas (Jusagil) töötada. Seal on ikkagi märksa soojem ja mis peaasi — valgem.

Arvan, et Teil Inglismaalt tulles nii mõndagi rajatada on.

Sõbralikku tervitusega Teile ja Marjele.

E. Wiiralt

P.S. Sain pr. Mustilt 5 postkaarti.

E. W. Chez M. Girsild (ostlane) (on linna sõitnud)
Civry — Par l'Isle sur Serein. Yonne.

Kallis pr ja hra Mölder!

Teie kohvisaadetis suhkruga jõudis siia 19 Septembril. Ega siis polnud muud, kui kähku välja _ küla vanainimeste käest kohviveskit tooma ja virgalt jahvatama. Sest "nalg" oli suur. Tänan Teid väga. Tuleb välja, et olen kohutav koi-omal tagavarad linnas, aga võtan viimase Teie käest ära. Kui linna jõuan, siis saadan Teile selle konfiskeeritud kohvi – suhkru tagasi. Arvan aga ka, et Teie tasuks ka mitte minu uusi, siin valminud gravüüre ei põlga. Olen neid viimistlemas. Kui Oktoobri alul linna jõuan siis teen proovitõmbed. Loodetavasti lubavad ilmad üht viimast maastikkku lõpule viia. Eile oli esimene pilves ilm aga vihma on selle ligi kahe kuu jooksul ainult üks kord olnud. (Sellepärast ma ka nende pagana "aoutat"'e ohvriks langesin). Naudin siin suurt vabadustt, üksildust ja vaikust. Kui linn ka nii vaikne oleks, no küll siis võiks töötada. Kui ilus on öökulli laul auto claxonide kõrval.

Kui ma siin ühe kätte saaksin, viiksin ta linna _ las laulab aknal. Sain pr. Feu de Paume'ilt kirja, milles teatab, et Forgeron on soovi avaldanud mulle ülekannet teha. Aga kelle kaudu (siin) sellest ei ole juttu. Vist ametlikul teel. Arvan et veel ei maksa seda teha lasta sest langemine läheb kiiremini. Ja tagavara on mul veel küllalt. Härra Mölder, palun avaldada oma arvamine.

Raske on mul ettekujutada töötamist talvel linnas, külmal ajal. Ja ka ruumipuuduse tõttu. Peremees lubas küll puid _ aga minu arvates piisaks sellest ainult lõkketegemiseks. Sellepärast kavatsen kõige külmematel kuudel lõunas (kusagil) töötada. Seal on ikkagi märksa soojem ja mis peaasi _ valgem.

Arvan, et Teil Inglismaalt tulles nii mõndagi pajatada on.

Sõbraliku tervitusega Teile ja Marjele

E. Wiiralt

PS Sain pr Mustilt 5 postkaarti

E.W. chez M. Einsild (eestlane) (on linna sõitnud) Civry _Par l'Isle sur Serein. Yonne

Dear Mrs and Mr Mölder! English Translation

Your sending of coffee along with sugar arrived here September 19. I then had no choice but to go out to the village elders to borrow a coffee mill and diligently grind. Because "hunger" was great. Thank you very much. It turns out that I am horribly greedy—with my reserves in town, yet taking your last away from you. When I arrive in town, then I will send you back the confiscated coffee / sugar. Guessing however also, that to compensate you, my new, engravings prepared here would not be scorned. I am finishing them off. When I arrive in town the beginning of October, then I will make sample runs. Hopefully the weather will allow one last landscape to be completed. Yesterday was the first cloudy weather but rain so far has been only once in 2 months. (That is also why I fell victim to those damned aoutat [chiggers]). Here I am enjoying great freedom, solitude and quiet. If only the town would be so quiet, well then one could work. How beautiful is the owl's song compared with the noise of cars. Got a letter from Mrs Feu de Paume, in which she notified that Forgeron has expressed a wish to make transfers for me. But by whom (here) there is not a mention. Probably by official means. Guessing that it does not yet pay to allow this to be done, because devaluation is going faster. And my reserves are still sufficient. Mr Mölder, please express your opinion. It is difficult to imagine working in town in winter, in cold times. And also from a lack of space. The landlord did promise wood –but by my calculation it is sufficient only to make a campfire. Because of this, I plan to work during the coldest months (somewhere) in the south. There it is always considerably warmer and what is most important—brighter. Guessing that upon your return from England there will be a lot to tell.

Friendly greetings to you and to Marje.

E. Wiiralt

PS I received 5 postcards from Mrs Mustí.

E.W. in care of M. Einsild (Estonian) (has driven to town) Civry _Par l'Isle sur Serein. Yonne, France

MMO
EJ AKTUELL

MMO
NYHETER Onsdagen den 9 Januari 1946
GÄRNA EN PRI

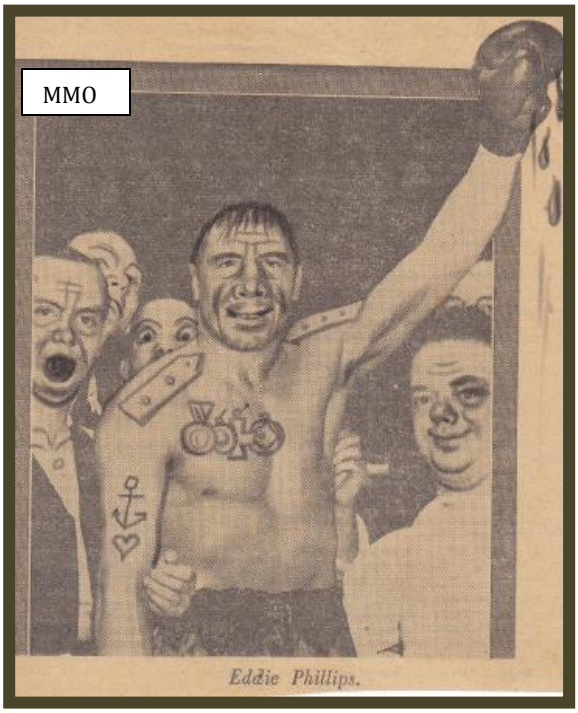
MMO
Eddie Phillips.

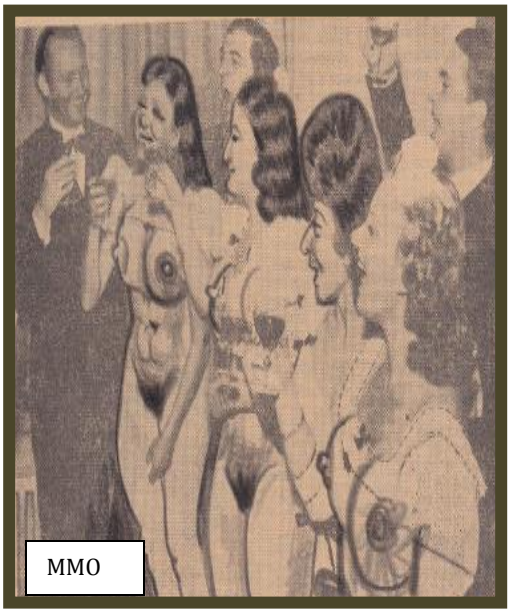
MMO

Civry sur Serein
14 oct. 1947

Kallis pr. L. Mölder

Täna oli üllatus. Saabus Teie haruldaselt maitsev ja aromaatiline „sepik." Aga minu arvates see pole ei sepik ega karask, vaid üks suurepäine kook. Kohvi juures teda küüsi arvasin, et olen võid peale mädrinud, aga jõudsin otsusele et see või hoopis koogi sees on. Pistsin korraga üle poole kinni — mis minu kohta väga palju on. Teie koogiga oli üks kokkusattuvus. Nimelt oli tähel proual siin eile sünnipäev ja ei ma tema tütrega kurameerin (ta on vist poolteist aastane) süs tõi ta mulle ühe kettataolise asja, mida ta gateau 'ks nimetas. See oli teie koogi kõrval noh sõõdav küll aga... alles on ta seini veel. Siinne leib on küll parem, kui Pariisi leib, aga Teie „sepika" kõrval näeb ta välja, nagu turras. Mina rohkem ei tarvita, kui on praegune ration. Pool liitrit rammusat piima saan igapäev (varem sain üks liiter) See on ka kõik mida süt saab. Ehk süs peab ringi käima, Avallon'i (15 km. süt) sõitma — süs tähel terve päev kaduma. Lähedal teised külas on küll restoraan, aga pole aega sinna käia. Mulle on saabunud mitu pakki Rootsist. Neid on concierge pidanud lahtitegema (mida ta heameelega ei tee) ja mulle 3 kg. kaupa saatma*) Sain nüüd silku, sardiine, kuivat piima, kohvi, biscuit, suhkrut, nii et nüüd võin sündimiste hoogsamalt lõpetada. Vahepeal oli olemine küll kaunis vetine, missugune asjaola muidugi oma süü on. Kahjuks on siin nii: kui tahad siia, süs ei saa töötada, ja kui tahad töötada süs ei saa siia. Kavatsusi mul töö alal siin on terve rida. Kuipalju ma reist läbi viia saan, on küsimus. Kolm graviüri on siiski juba ~~[illegible]~~ valmis. Nimelt paranduses veel teha. Üks ongi, nagu arvate, aga siiski „Virvest väga erinev.2) Teine on „Puss maastiku taustal." Kolmas on maastik. ~~Täpp~~ Sobivamad nimetused annan hiljem. Veel on nii mõndagi pooleli aga millest vara ~~ka~~ rääkida. Ma pole kindel et päris November alul Pariisi tagasi jõuan. Pealegi on ilmad haruldaselt kummad. Nii süs ei leia hra Mölder mind veel mitte eest. Tänan väga Teie hoolitsemise eest ja palun mitte enesele nõpalju tüli teha. Nagu näete, tarvitsen mult ainult paar sõna concierge'le saata ja asi korras. Teid väga tänades Kalli Koogi eest parima tervitusega teie kõigile E. Wiiralt

*) Sest 3. oktoobrist saadik ei või siia „Michelin'i" kõrvalkaru sõõs pakile, mis on raskemad kui 3 kg., mitte saata.
2) Selle töö nimeks on: „Régine"

P.S. Mulle oli see teadmata, et pr. Allasti ümberkolimud on Kiidas on tema address?

Kallis pr L. Mölder!

Täna oli üllatus. Saabus Teie haruldaselt maitsev ja aromaatiline "sepik". Aga minu arvates see pole ei sepik ega karask, vaid üks suurepäne kook. Kohvi juures teda süües arvasin, et olen võid peale määrinud, aga jõudsin otsusele et see või hoopis koogi sees on. Pistsin korraga üle poole kinni__mis minu kohta väga palju on. Teie koogiga oli üks kokkusattuvus. Nimelt oli ühel proual siin eile sünnipäev ja et ma tema tütrega kurameerin, (ta on vist poolteist aastane) siis tõi ta mulle ühe kettataolise asja, mida ta gateau'ks nimetas. See oli Teie koogi kõrval, noh söödav küll aga...alles on ta senini veel. Siinne leib on küll parem, kui Pariisi leib, aga Teie "sepiku" kõrval näeb ta välja, nagu turvas. Mina rohkem ei tarvita, kui on praegune ration. Pool liitrit rammusat piima saan igapäev (varem sain üks liiter). See on ka kõik mida siit saab. Ehk siis peab ringi käima, Avalloni (15 Km siit) sõitma_siis läheb terve päev kaduma. Lähedal, teises külas on küll restoraan, aga pole aega siina käia. Mulle on saabunud mitu pakki Rootsist. Neid on concierge pidanud lahti-tegema (mida ta heameelega ei tee) ja mulle 3 Kg kaupa saatma**Sain nüüd silku, sardine, kuivat. piima, kohvi, biscuit, suhkrut, nii et nüüd võin siinviibimise hoogsamalt lõpetada. Vahepeal oli olemine küll kaunis vesine, missugune asjaolu muidugi oma süü on. Kahjuks on siin nii, kui tahad süüa, siis ei saa töötada, ja kui tahad töötada, siis ei saa süüa. Kavatsusi mul töö alal siin on terve rida. Kuipalju ma neist läbi viia saan, on küsimus. Kolm gravüüri on siiski juba valmis. Ainult parandused veel teha. Üks ongi, nagu arvate, aga siiski. "Virvest" väga erinev [2]) Teine on "Poiss maastiku taustal". Kolmas on maastik. Sobivamad nimetusid annan hiljem. Veel on nii mõndagi pooleli aga millest vara rääkida. Ma pole kindel, et päris Novembri alul Pariisi tagasi jõuan. Pealegi on ilmad haruldaselt kuumad. Nii siis ei leia hra Mölder mind veel mitte eest. Tänan väga Teie hoolitsemise eest ja palun mitte enesele niipalju tüli teha. Nagu näete, tarvitseb mul ainult paar sõna conciergile saata ja asi korras. Teid väga tänades kalli koogi eest.

Parima tervitusega Teile kõigile. E. Wiiralt

**Sest 3 Oktoobrist saadik ei või siia "Michelini" kõrval haru sihis pakke, mis on raskemad kui 3 Kg mitte sata.

2)Selle töö nimeks on "Regine"

P.S. Mulle oli see teadmata et pr Musti ümberkolinud on. Kuidas on tema aadress?

Dear Mrs. L. Mölder! English Translation

Today was a surprise. Your uniquely flavoured and highly aromatic "sepik" [brown bread] arrived. But in my opinion, this is neither sepik or "karask" [unleavened Estonian griddle bread / scone] but a wonderful cake. Eating it together with coffee, I thought that I had spread butter on it, but arrived at the conclusion that the butter is instead inside. I gobbled up more than half at one time—which for me is a lot. Along with your cake was one coincidence. Namely, one woman here had a birthday yesterday and because I am romancing her daughter (she is roughly one and a half years old), [see Evelyne next postcard] she brought me a disk-like thing which she called a gateau [cake]. This, next to your cake was—well, edible enough but....it remains even now still here. The local bread is certainly better than Parisian bread, but beside your "sepik", it looks like peat. I do not use more than the current ration. I get a half litre of rich milk every day (previously, I got one litre). That is also all that can be gotten here. Perhaps then I must ride around to Avallon (15 Km from here)—then the entire day is wasted. Nearby in another village, is certainly a restaurant, but there is not time to go there. I have received several packages from Sweden. Those the concierge had to open (which he does not do gladly) and send me 3Kg of goods.*** Now I got "silku" [salted Baltic herring], sardines, dried milk, coffee, biscuits, sugar --so now I can stay here and finish in one go. Meanwhile, existence was certainly pretty wishy- washy, which condition was, of course, my fault. Unfortunately, it is here so that if one wants to eat, then one cannot work and if one wants to work, then one cannot eat. I have a number of plans for works here. How many of them I can carry out, is a question. Three engravings are however already completed. Only corrections need to be made. One is, as you might guess, as always of "Virve" very different. 2) Second is "Boy with Landscape in background". Third is a landscape. More appropriate titles I will give later. Still some are half done but it is too soon to discuss them. I am not certain that I will arrive back in Paris by very early November. Moreover, the weather is unusually hot. This means that Mr Mölder will not find me yet. Thank you very much for your caring and please do not make so much trouble for yourself. As you can see, I only have to send a couple of words to the concierge and all is sorted.

Thanking you very much for the precious cake.

With best greetings to you all E. Wiiralt

** Beginning October 3, one cannot send parcels that are heavier than 3Kg directly to the postal branch next to "Michelin".

2) The name for this version of "Virve" will be "Regine"

PS It was unknown to me that Mrs Musti has moved. What is her address?

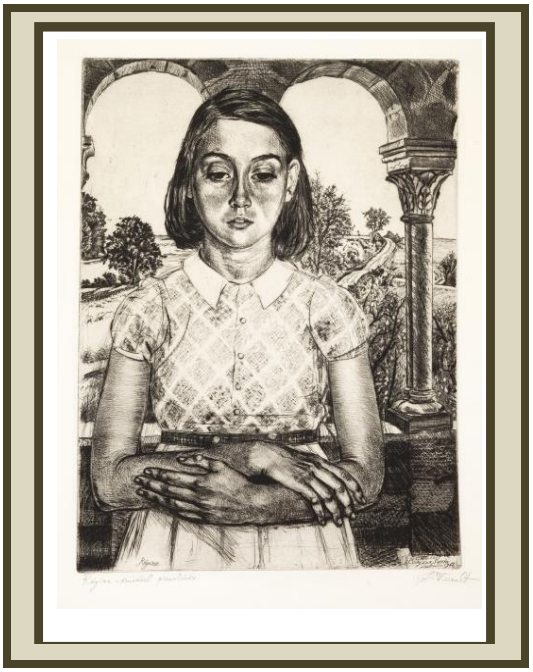

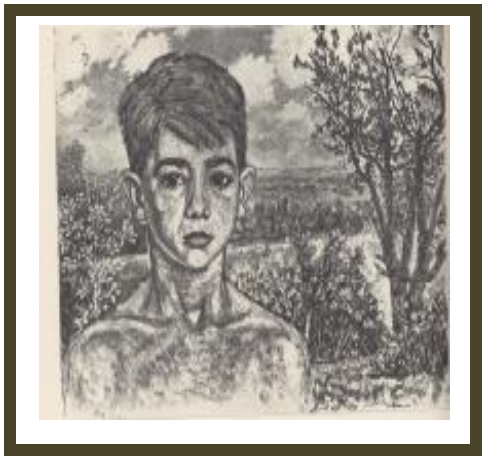

Top Left

Virve

Eduard Wiiralt 1943 Dry-point

Original version of "Virve" mentioned in this letter.....source.....MMO

Top Right

Regine

Eduard Wiiralt 1947 Dry-point

New version of "Virve" mentioned in this letter

Source.....Other

Bottom Left

Marc

Eduard Wiiralt 1947 Aquatint and dry-point..... "Boy with landscape in background" as mentioned in this letter

Source.....MMO.....from1959 book by O.Kangilaski titled EDUARD WIIRALT

MMO

MMO

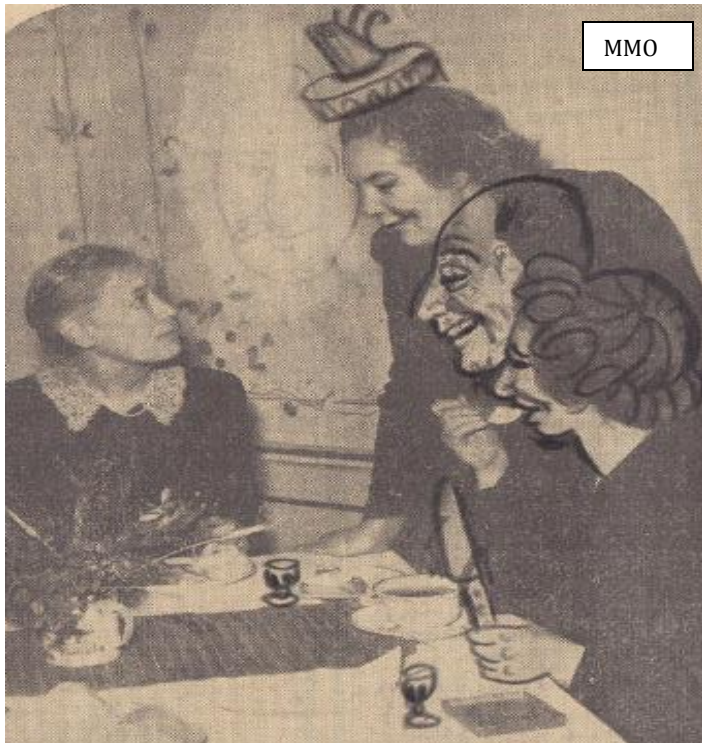
MMO

MMO
Aqua Vera

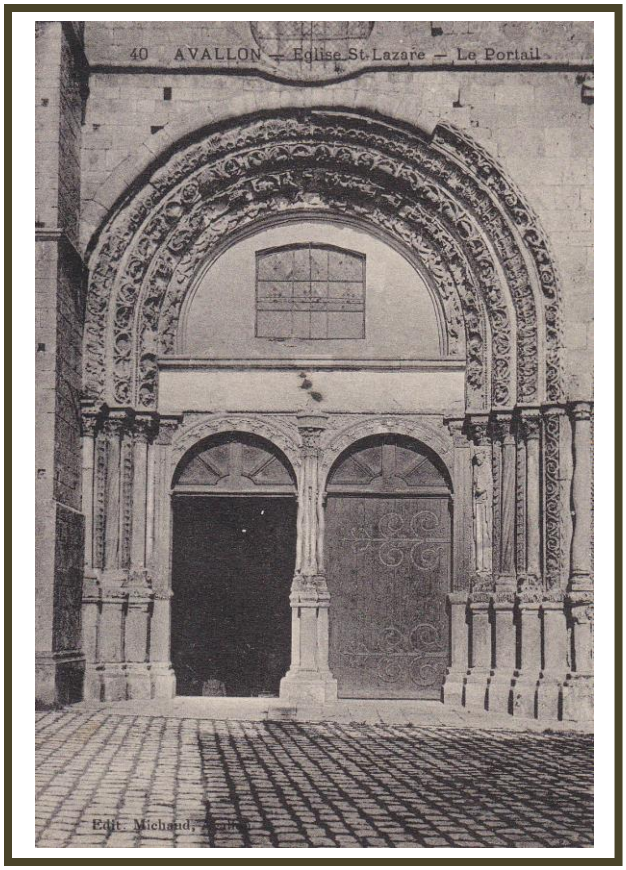

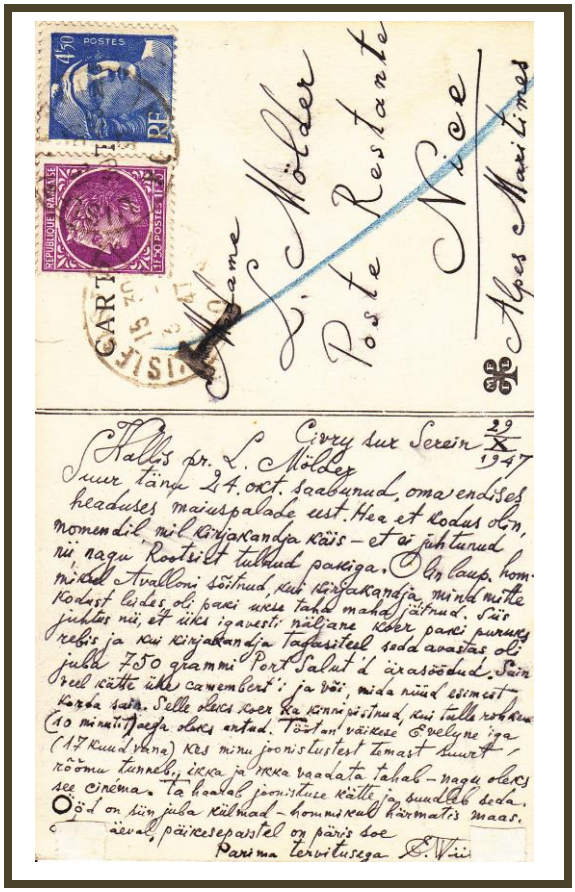

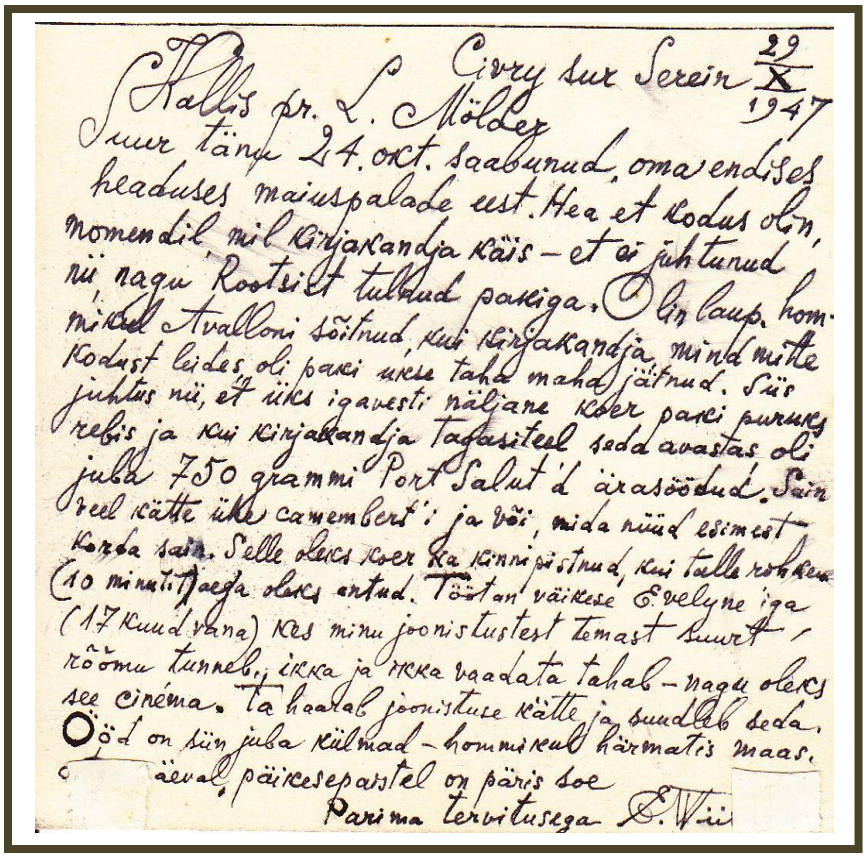
Civry sur Serein 29/X 1947
Kallis pr. L. Mölder
Suur tänu 24. okt. saabunud, oma endises
headuses maiuspalade eest. Hea et kodus olin,
momendil, mil kirjakandja käis – et ei juhtunud
nii, nagu Rootsist tulnud pakiga. Olin laup. hom-
mikul Avalloni sõitnud, kui kirjakandja, minu mõtte
kodust leides, oli paki ukse taha maha jätnud. Süs
juhtus nii, et üks igavesti näljane koer paki purus
rebis ja kui kirjakandja tagasiteel sadd avastas, oli
juba 750 grammi Port Salut'd ära söödud. Sain
veel kätte üks camembert'i ja või, mida nüüd esimest
korda sain. Selle oleks koer ka kinni pistnud, kui talle rohkem
(10 minutit) aega oleks antud. Tõstan väikese Evelyne iga
(17 kuud vana) kes minu joonistustest temast suurt,
rõõmu tunneb, ikka ja ikka vaadata tahab – nagu oleks
see cinéma. Ta haarab joonistuse kätte ja sundleb seda.
Öö'd on siin juba külmad – hommikul härmatis maas.
äeval, päikesepaistel on päris soe
Parima tervitusega E. Wii

True photo postcard

40 **AVALLON**

Eglise St. Lazare_

La Portail

Source.....MMO

(see map page 48)

To: **Linda Mölder**

From: **EDUARD WIIRALT**

Kallis pr L. Mölder!

Suur tänu 24 Okt. saabunud, oma endises headuses maiuspalade eest. Hea et kodus olin, momendil, mil kirjakandja käis _ et ei juhtunud nii nagu Rootisist tulnud pakiga. Olin laup.[laupaeval] hommikul Avalloni sõitnud, kui kirakandja mind mitte kodust leides, oli paki ukse taha maha jätnud. Siis juhtus nii, et üks igavesti näljane koer paki puruks rebis ja kui kirjakandja tagasiteel seda avastas, oli juba 750 grammi "Port Salut'd ärasöödud. Sain veel kätte ühe camambert'i ja või, mida nüüd esimest korda sain. Selle oleks koer ka kinnipistnud, kui talle rohkem (10 minutit) aega oleks antud. Töötan väikese Evelyne'iga (17 kuud vana) kes minu joonistustest temast suurt röömu tunneb, ikka ja ikka vaadata tahab__ nagu oleks see cinema. Ta haarab joonistuse kätte ja suudleb seda. Öö on siin juba külmad__hommikul härmatis maas. Aga päeval, päikesepaistel on päris soe.

Parima tervitusega

E. Wiiralt

English translation

Dear Mrs L. Mölder!

Many thanks for the sweets which arrived October 24. Luckily, I was home right at the very moment the letter carrier arrived so that the same thing did not happen again as it did with the package that came from Sweden. Saturday morning I had ridden to Avallon when the letter carrier—not finding me at home—just left the package behind my door. Then happened so that a perpetually hungry dog had torn open the package and by the time the letter carrier had returned, 750 grams of Port Salut[Trappist cheese] was gone. I managed to retrieve a camembert and butter which I got for the first time. That too, the dog would have eaten if he had been given more time (10 minutes). I am working with little Evelyne (17 months old) who is happy to see my drawings of her, which she constantly wants to look at over and over again as if it were a movie. She grasps the sketches and kisses them. Nights here are already cold—mornings have frost on the ground but during the day, the sun is pretty warm.

With best greetings

E. Wiiralt

Eduard Wiiralt was staying in Civry sur Serein but travelled to Avallon

As depicted in letters #6 and #8, in this postcard # 6 and in the next postcard # 7

See maps on page 48 for details

EDUARD WIIRALT

Livry sur Serein

1947...etching mentioned in letter # 5

Source.....Google images

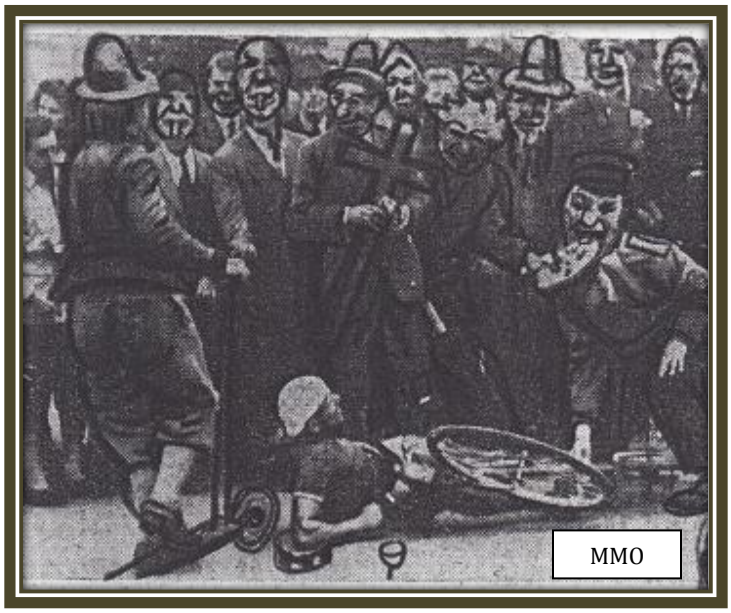
MMO

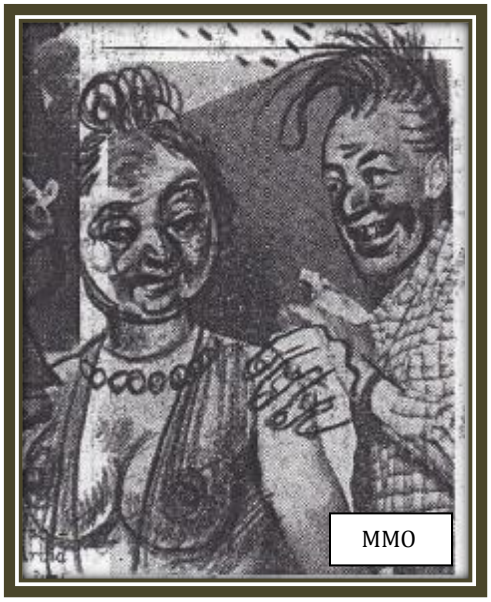
MMO

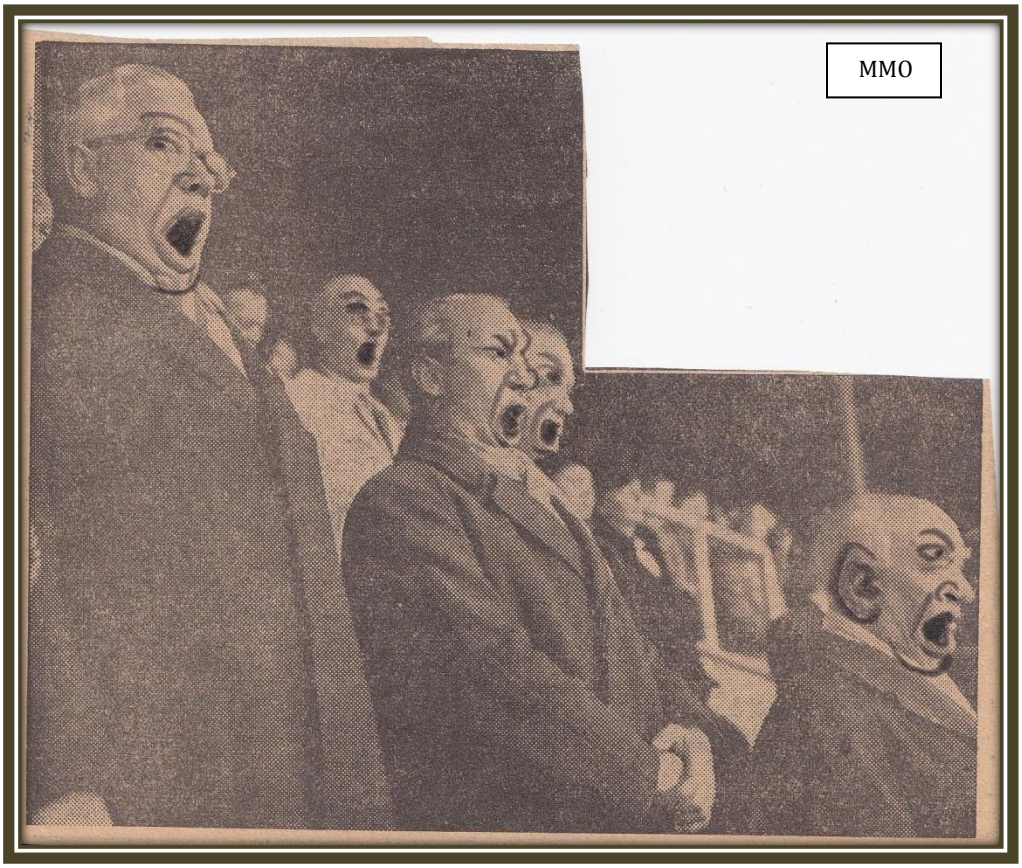
MMO

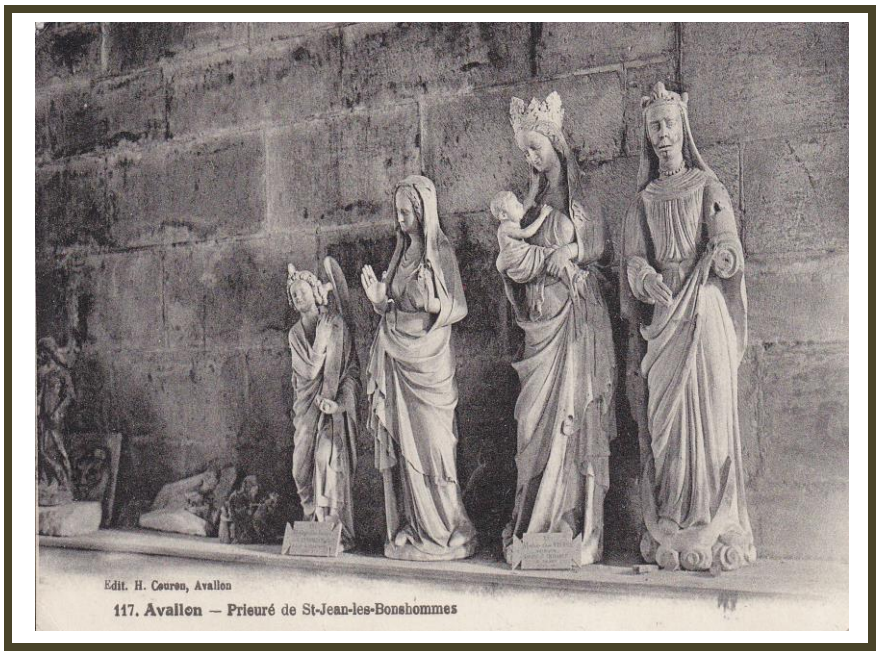

True photo postcard

"117. **AVALLON** – Prieure de St-Jean-les-Bonshommes

Source....MMO

(See map page 48)

To: **Linda Mölder**

From: **EDUARD WIIRALT**

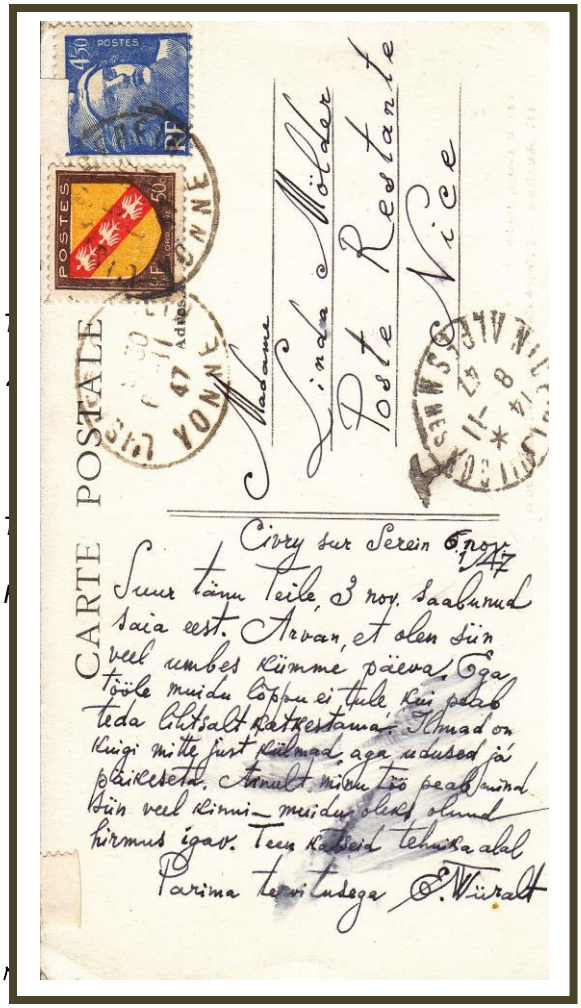

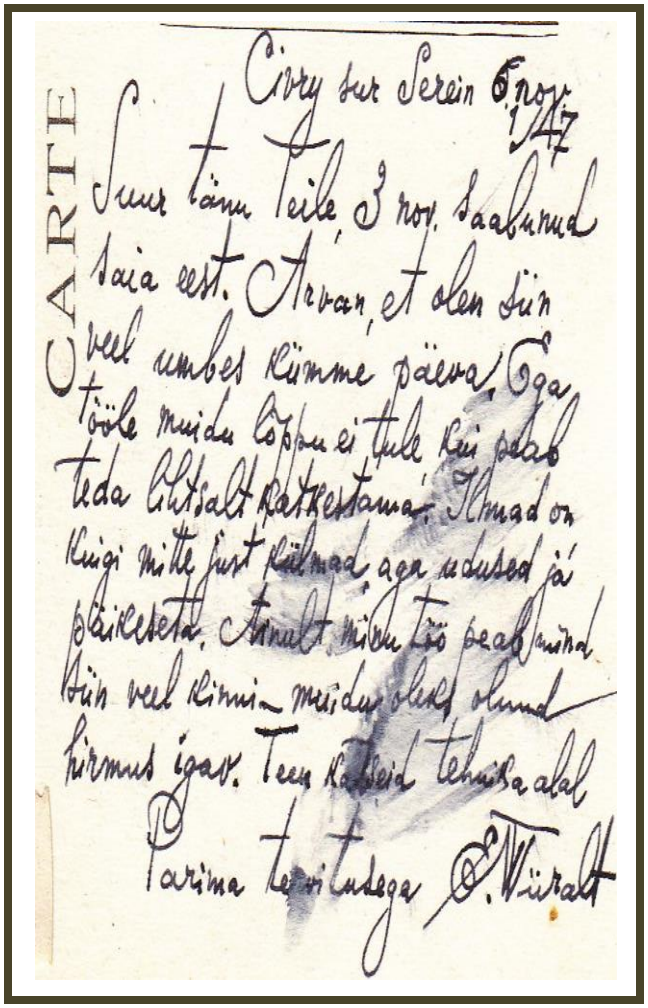

Kallis pr L. Molder!

Suur tänu Teile, 3 Nov. saabunud saia eest. Arvan, et olen siin veel umbes kümme päeva. Ega tööle muidu lõppu ei tule, kui peab teda lihtsalt katkestama. Ilmad on kuigi mitte just külmad, aga udused ja päikeseta. Ainult minu töö peab mind siin veel kinni_muidu oleks olnud hirmus igav. Teen katseid tehnika alal.

Parima tervitusega

E. Wiiralt

English translation

Dear Mrs L. Molder!

Many thanks to you for the bread that arrived Nov 3rd. I think that I will be here for about another 10 days. The only way work will come to an end is to simply stop. Although the weather isn't exactly cold but, foggy and not sunny. Only my work keeps me here still_otherwise, I would be terribly lonely. I am experimenting with technique. With best greetings

E. Wiiralt

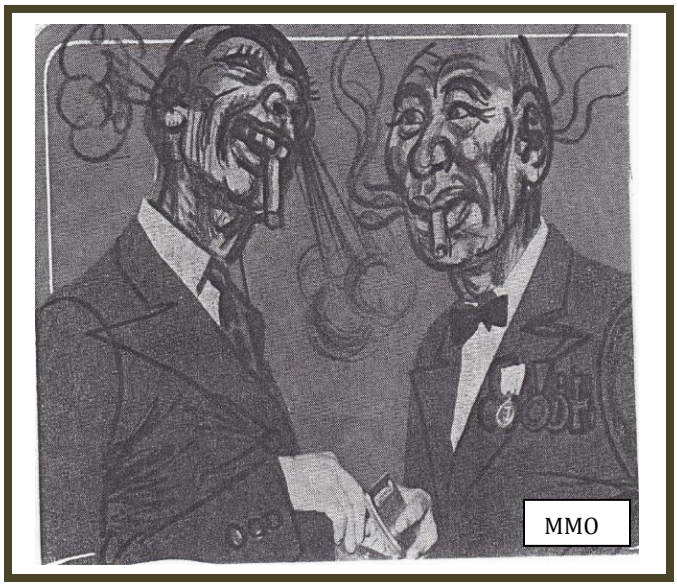

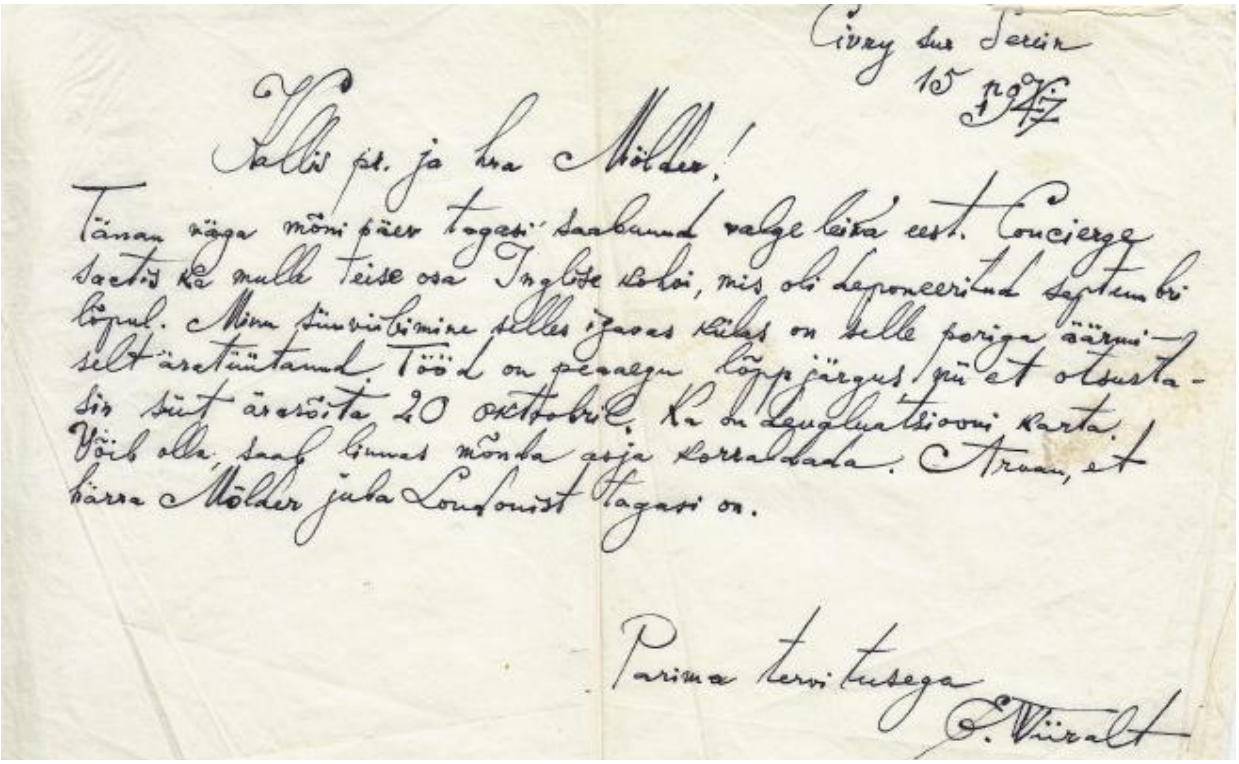

Civry sur Serein
15 nov 1947

Tallis pr. ja hra Mölder!

Tänan väga mõni päev tagasi saabunud valge leiba eest. Concierge sattus ka mulle teise osa Inglise sõlmi, mis oli deponeeritud septembri lõpul. Minu ümberistumine selles igavas külas on selle poriga segamini-selt ärataustamud. Töö on peaaegu lõppjärgus, nii et otsustasin siit äraõita 20 oktoobril. Ka on lenguatsiooni karta. Võib olla, saab linnas mõnda asja korraldada. Arvan, et härra Mölder juba Londonist tagasi on.

Parima tervitusega
E. Wiiralt

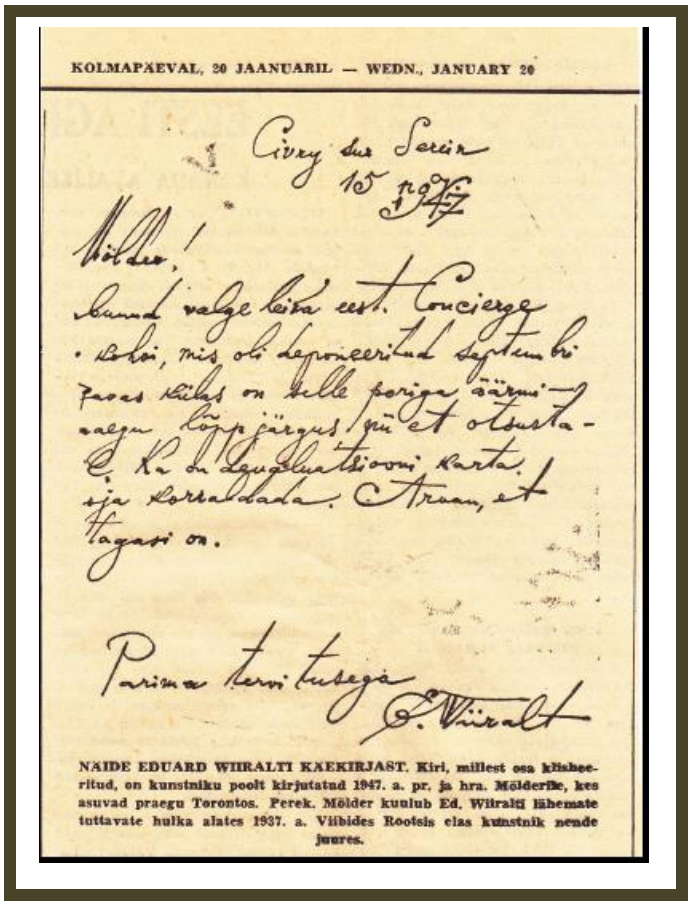

KOLMAPÄEVAL, 20 JAANUARIL — WEDN., JANUARY 20

Civry sur Serein
15 nov 1947

Mölder!

Saunud valge leiba eest. Concierge
sõlmi, mis oli deponeeritud septembri
igavas külas on selle poriga segami-
aegu lõppjärgus, nii et otsusta-
Ka on lenguatsiooni karta.
sja korraldada. Arvan, et
tagasi on.

Parima tervitusega
E. Wiiralt

NÄIDE EDUARD WIIRALTI KÄEKIRJAST. Kiri, millest osa klišeeritud, on kunstniku poolt kirjutatud 1947. a. pr. ja hra. Mölderile, kes asuvad praegu Torontos. Perek. Mölder kuulub Ed. Wiiralti lähemate tuttavate hulka alates 1937. a. Viibides Rootsis elas kunstnik nende juures.

A part of this letter was published in the January 20 issue of "Meie Elu" ---- Toronto's Estonian newspaper—

Source...MMO

It had been submitted by my mother -- Linda Mölder -- on the occasion of the death of Eduard Wiiralt in Paris on January 8, 1954.

Kallis pr ja hra Mölder!

Tänan väga mõni päve tagasi saabunud valge leiba eest. Concierge saatis ka mulle teise osa Inglise kohvi, mis oli deponeeritud Septembri lõpul. Minu siin viibimine selles igavas külas on selle poriga äärmiselt ära tüütanud. Tööd on peaaegu lõpp järgus, nii et otsustasin siit ärasõita 20 Oktobril. Ka on devaluatsiooni karta. Võib olla, saab linnas mõnda asja korraldada. Arvan, et härra Mölder juba Londonist tagasi on.

Parima tervitusega

E. Wiiralt

Dear Mrs and Mr Mölder! English translation

Thank you very much for the white bread which arrived a few days ago. The concierge also sent me the remaining portion of English coffee, which was deposited end of September. My lingering here in this boring village with this mud is extremely tiring. Work is almost nearing an end, so that I have decided to leave here October 20. Also there is the devaluation to fear. Maybe it is possible to arrange some things in town. Guessing that Mr Mölder has already returned from London.

With best wishes

E. Wiiralt

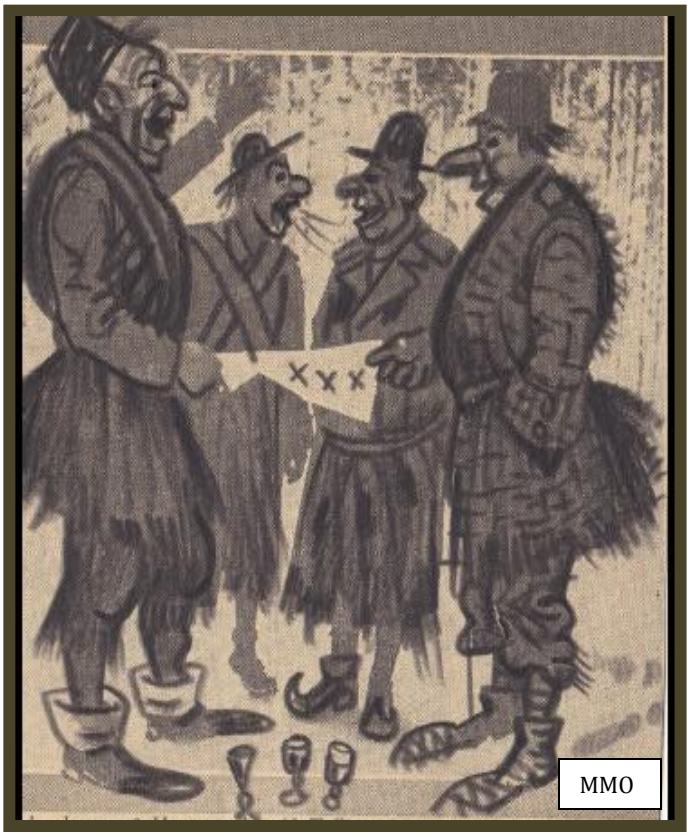
XXX
MMO

MMO

MMO

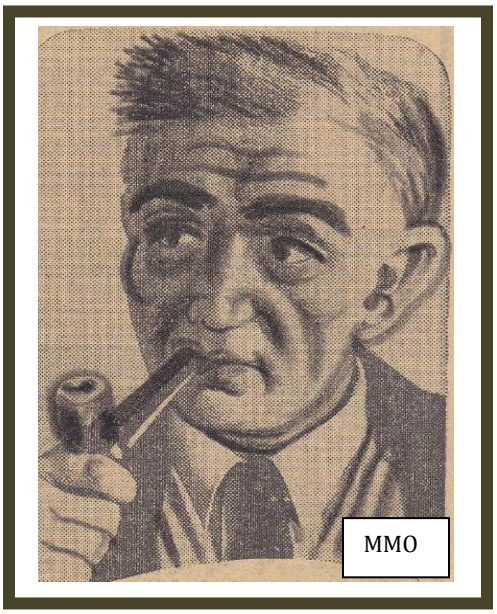
MMO

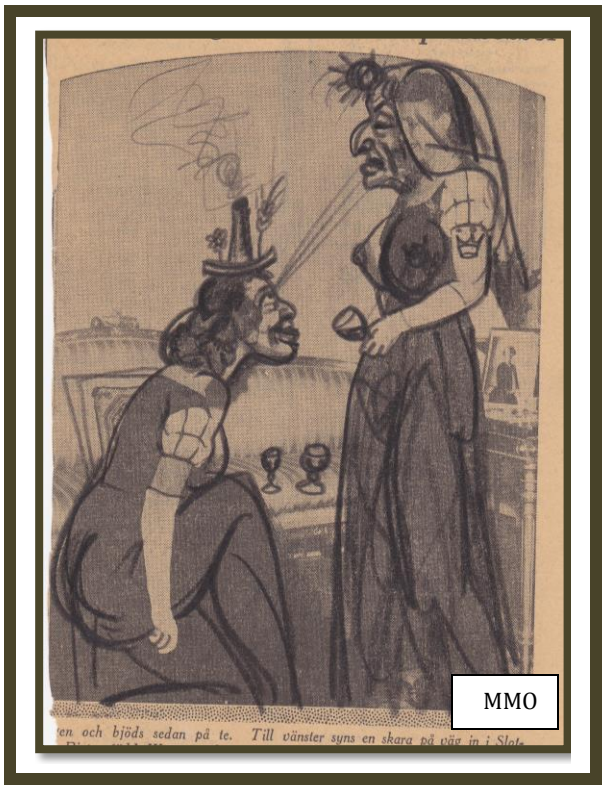
MMO
en och bjöds sedan på te. Till vänster syns en skara på väg in i Slot

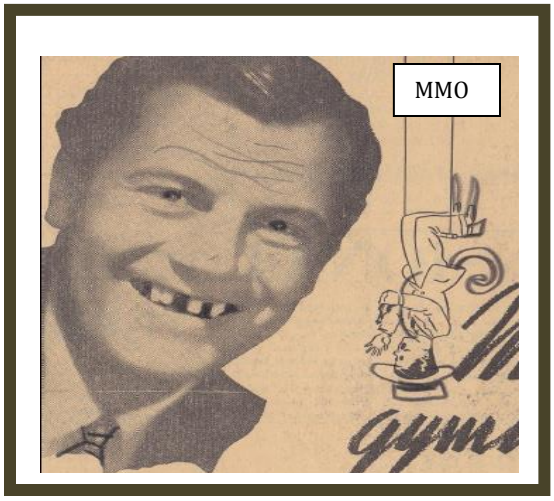
MMO

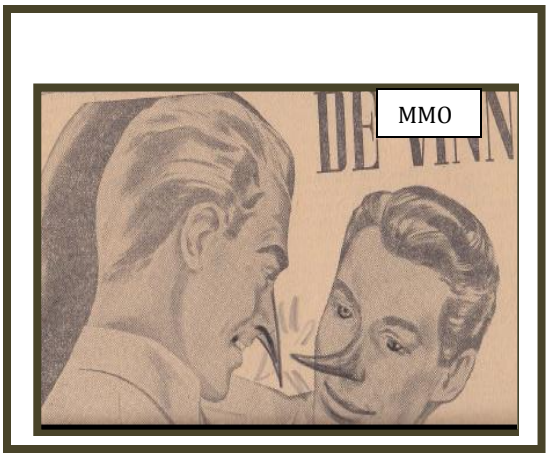
MMO

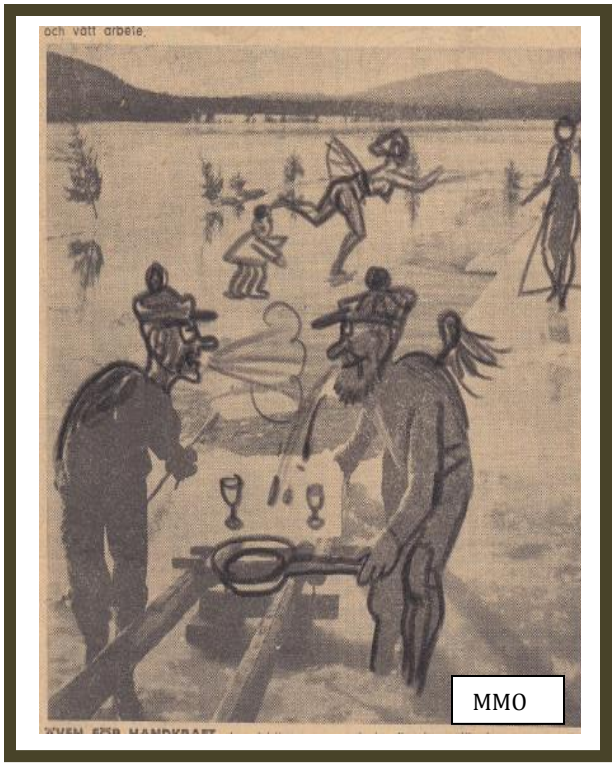
och vatt arbete.
MMO

MMO

Paris 18 XII 1947

Kallis härra V. Mölder!

Väga kahju et ma ka teisele rendez-vous'le Teiega kõrvale jäin. Oma kindlaksmääratud ärasõidu päeva Civry's lõkkasin veelkord veidi edasi – kuni raudteelaste streigini. Pärast lumi tuli maha – ootasin ja vireletasin seal ootates olukorra lahenemist, kuni viimaks 4 detsembril ärasõita otsustasin. Sõidsin ilusti üüa, araablastest sõdurite väeosaga. Nagu nende mood ikka, tulid nad Gare de Lyon'is rongilt maha läbi akende. Mõned tulid ka juukse kaudu. Noh, Teil oli see küll üks väsitav sõit.

Üüajõudes algatsin kohe suurte harulaste näituste külastamist. Olen teinud ka proovitrükke oma uutest töödest. Kõik Plaate tuleb veel vünistleda enne kui neid „väljalasta," mis sünnib muidugi talva aasta alul.

Soovin Teile abikaasale ja Marjele häid pühi ja head tervist.

E. Wiiralt

Kallis harra V. Mölder!

Väga kahju et ma ka teisele rendez-vous'le Teiega hiljaks jäin. Oma kindlaks määratud ärasõidu päeva Civry's lükkasin veelkord veidi edasi_kuni raudteelaste streigini. Paks lumi tuli maha_ootasin ja virelesin seal oodates olukorra lahenemist, kuni viimaks 4 detsembril ärasõita otsustasin. Jõudsingi ilusti siia, araablastest sõdurite väeosaga. Nagu nende mood ikka, tulid nad Gare de Lyon'is rongilt maha läbi akende. Mõned tulid ka ukse kaudu. Noh, Teil oli see küll üks väsitav sõit.. Siia jõudes algasin kohe suurte haruldaste näituste külastamist. Olen teinud ka proovitrükke oma uutest töödest. Kõik plaate tuleb veel viimistleda enne kui neid "välja-lasta", mis sünnib muidugi tuleva aasta alul.

Soovin Teile, abikaasale ja Marjele häid pühi ja hääd tervist.

E. Wiiralt

Dear Mr V. Mölder! English translation

Very sorry that I was also late for the second meeting with you. I pushed again a little my confirmed departure day from Civry _until a railway strike. Deep snow fell _I waited and vegetated there waiting for the situation to resolve, until finally I decided to depart December 4. I arrived nicely here with an Arabian military unit. As is their usual manner, they exited through the windows of the train at Gare de Lyon station. Some also came via doors. Well, for you this was a tiring trip. Upon arriving here, I immediately began visiting large exceptional exhibitions. I have also made proof prints of my newest works. Plates still need to be finished before they can be "published", which will happen of course beginning of next year.

Wishing you, your wife and Marje Merry Christmas and good health.

E. Wiiralt

Om
barnen hosta,
MMO

MMO

MMO

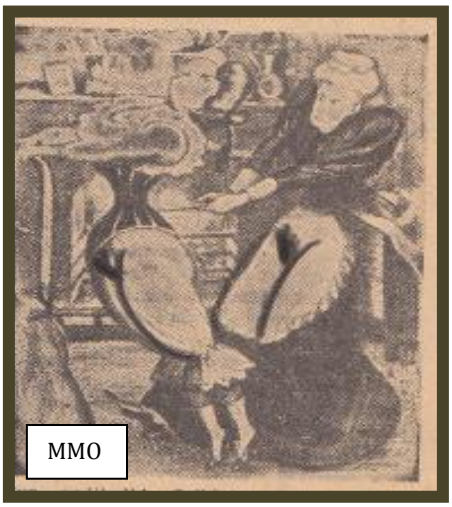
MMO

Envelope addressed to **EDUARD WIIRALT** in Paris

6 rue Anatole de la Forge

From my mother, Linda Mölder living in Nice, Alpes Mmes.

Showing 2 doodles (1 on front 1 on back) by **Eduard Wiiralt**

24. VI. 1948

Kallis hra. V. Mölder,

Olen Teie kaardid ja kirja käte saanud. Tänan. Ela läheb siin ikka ülepea-kaela ruttamisega: Et algad äkt tööd, kui teine juba peale tuleb. Naga koer, kellele korraga palju konte antakse – lõuad ei suuda kõiki kohraga haarata. Nüüd on ka mõned turistid siin käinud: Oli hra Varma, praegu on siin Kalnine, kes kavatseb Kaliforniasse sõita. Tulemas on Aleksis Rannit kunstikritikute kongressile. Teie viimasel kaardil „Italiast" teatasite, et „toorad graafikud tagasi London, et see pole veel sündinud. Mul on seal üks hea tuttav, kes oma kogu täiendada tahab. (Ja ka tema tutvuskonnad on mitmeid, kes gr. skada tahavad) Tasakõlimus sünnib siin ühe eesti inseneri kaudu. Sellepärast palun teid teatada sellele kellele kogu all praegu graafikud on, need edasiandmiseks. (*)

hra Arsitect Manivald Loite ~~te~~

167, Queen's Gate. London S.W.7

(*) ühes kataloogiga.

Front

Back

Juhul aga, kui graaniide ülemandmine tõlkas, siis võiks hra Loite ise need ärastuna. Palun Teid hra Loite'le teatada gr. asukoht. Niipea, kui Teilt vastus saabub, ja kui gr.-id veel mitte siia tagasitele pole asunud, siis volitan hra Loitet, et tahtsed graaniidid ~~[illegible]~~, oma valdusesse võtaks.

Ilmad on siin päris jahedad. Oo vahelduvili; vihma ja paiast. Loodan, et olete hea tervise juures.

Parimate tervitustega abikaasale, Marjele ja Teile

E. Wiiralt

Vast. 9.7.48

Front and back

Kallis harra V. Mölder!

Olen Teie kaardi ja kirja kätte saanud. Tänan. Elu läheb siin ikka ülepea-kaela ruttamisega. Et algad üht tööd, kui teine juba peale tuleb. Nagu koer, kellele korraga palju konte antakse _ lõuad ei suuda kõike korraga haarata. Nüüd on ka mõned turistid siin käinud. Oli hra Varma, praegu on siin Kalvine, kes kavatseb Kaliforniasse sõita. Tulemas on Aleksis Rannit kunstikrütikute kongressile. Teie viimasel kaardil "Itaaliast" teatasite, et "toovad gravüüri tagasi". Loodan, et see pole veel sündinud. Mul on seal üks hea tuttav, kes oma kogu täiendada tahab. (Ja ka tema tutvuskonnas on mitmeid, kes gr. gravüürid saada tahavad). Tasu küsimus sünnib siin ühe eesti inseneri kaudu. Sellepärast palun Teid teatada sellele, kelle hoole all praegu gravüürid on, need edasianda** hra Arkitekt Manivald Loite, 167 Queen's Gate. London SW7

**uhes katalogiga.

Juhul aga, kui gravüüride üleandmine tülikas, siis võiks hra Loite ise need äratuua. Palun Teid hra Loite'le teatada gr. gravüüride asukoht. Niipea, kui Teilt vastus saabub, ja kui gr.id gravüürid veel mitte siia tagasiteele pole asunud, siis volitan hra Loitet, et ta need gravüürid oma valdusesse võtaks. Ilmad on siin päris jahedad. On vaheldumisi, vihma ja paikest. Loodan, et olete hea tervise juures.

Parimate tervitustega abikaasale, Marjele ja Teile

E. Wiiralt

English translation front and back

Dear Mr V. Mölder!

I have received your postcard and letter. Thank you. Life here still goes head over heels with hurry. In that you just begin one project, when a second already comes up--like a dog, to which many bones are given all at once--the jaws are not capable of grabbing all in one go. Now some tourists have come here. There was Mr. Varma, at present here is Kalvine who plans to travel to California. Yet to come is Aleksis Rannit [see page 76]for the Art Critics Congress. On your last postcard from "Italy", you informed that "engravings are being brought back[to Paris]". Hoping that this has not happened yet. I have there [in Italy] a good acquaintance, who wants to complete his collection. (And also in his circle of acquaintances are many who want to have engravings). A question of compensation arises here via an Estonian engineer. That is why I beg you to notify the person, who currently holds onto the engravings, to forward them** to Mr Architect Manivald Loite 167, Queen's Gate. London SW7

**along with the catalogue

However, in case handing over is a bother, then Mr. Loite can, himself, bring them back. Please notify Mr. Loite of the location of the engravings. As soon as a reply comes from you, and if the engravings have not yet set out on their way back here, then I will authorize Mr. Loite that he take those engravings into his possession.

Weather here is pretty cool. It alternates rain and sunshine. Hoping you are in good health.

With best wishes to your wife, to Marje and to you.

E. Wiiralt

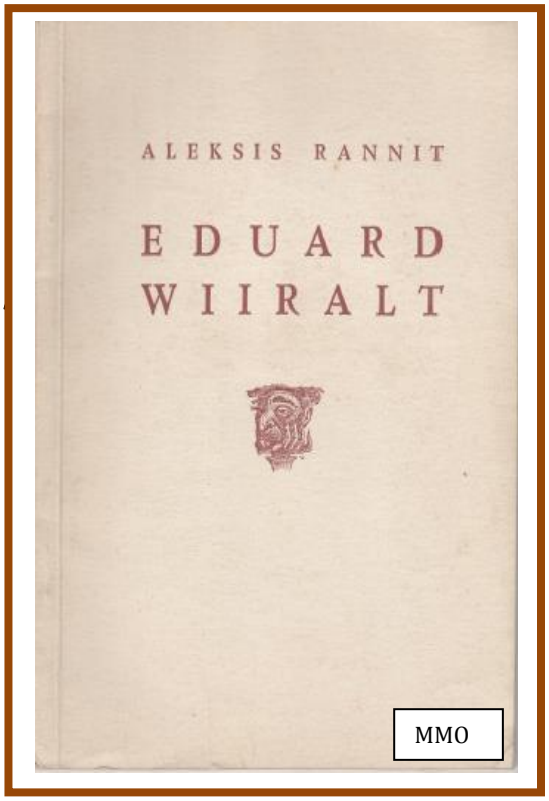

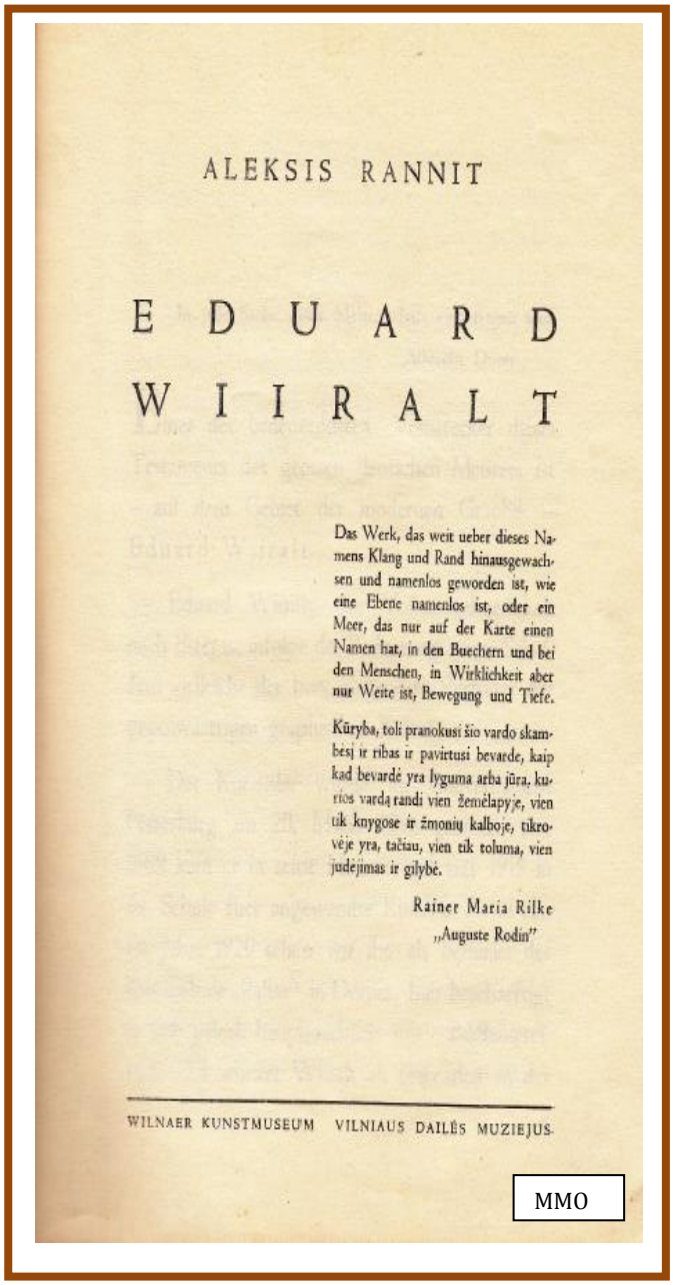

ALEKSIS RANNIT

EDUARD
WIIRALT

Das Werk, das weit ueber dieses Namens Klang und Rand hinausgewachsen und namenlos geworden ist, wie eine Ebene namenlos ist, oder ein Meer, das nur auf der Karte einen Namen hat, in den Buechern und bei den Menschen, in Wirklichkeit aber nur Weite ist, Bewegung und Tiefe.

Kūryba, toli pranokusi šio vardo skambesį ir ribas ir pavirtusi bevarde, kaip kad bevardė yra lyguma arba jūra, kurios vardą randi vien žemėlapyje, vien tik knygose ir žmonių kalboje, tikrovėje yra, tačiau, vien tik toluma, vien judėjimas ir gilybė.

Rainer Maria Rilke
„Auguste Rodin"

WILNAER KUNSTMUSEUM VILNIAUS DAILĖS MUZIEJUS

MMO

EDUARD WIIRALT refers to Aleksis Rannit in this letter # 10

Personal collection has this booklet about Eduard Wiiralt written by Aleksis Rannit in both German and Lithuanian
Published in 1943
It is unknown which publication resulted from his visit in 1948:

Aleksis Rannit: Eduard Wiiralt, "Aidai", N. 14, 1948

Aleksis Rannit: Eduard Wiiralt, "Das Kunstwerk" N. 5. 1950.

19 nov. 1949

Kallis hra V. Mölder

Olen Teie kirja Biarritz'ist kätte saanud. Ja eile sain Teie kaardi Lourdes'ist. Paar päeva enne seda saatsin 5 eesti lehte Teie Biarritz'i aadressil. Saadaksin järgmised lehed Perpignani aga ma ei tea kui kaua Teie seal peatate. Ja kas Teil ka leiba on? Saadaksin Teile n.ö. aeg-ajalt.

Minu aadress on nüüd: 5 r. Anatole de la Forge. 17-e. Tuba on mul nüüd veidi suurem 8 37 m², valgem (lõunapoolne aken) Eleeter oma voolumõõtjaga. On lift kuni kella 10-ni õhtuse. 7-nes korrus koridoris on köetud ka vesi koridoris soe ja pole seda purustavat lärmi. uste lõhkumist W.C vete lasemist kõrjamist. Nüüd on kõik on kida paremusi. Maksu fr. 1500.- kuus. On osaliselt mööbel.

Selle kirmsa kolimisega*) läi plaat „Lõvid" mis oli peaaega valmis ejutsetlt kõrvale. Nüüd on kirjastuse vahetalitaja siin käimas tööl kiirustamas, sest ~~veel tuleb on~~ nendel töödel on miner. Kirjastaja ise on väga rahul ja kuulsin „La Gravure" toimetaja käest, et kirjastaja kavatseb ~~mitu~~ minult veel plaate tellida ja ka töösta tõsta. Ukskõrsjad selguvad detsembris, mil toimetaja tiasõidab.

Sõrmkõne teravitusega teie kõigile Teie E. Wiiralt

*) Kaks nädalat kandsin kraami väljas aga võhemmist toas polnud märgata (Vähemalt 6–8 poolt sai täis.) Alles kolmandal nädalal hakkas ~~tuba~~ toas veidi vähest koitma. Sa on näide, kuidas inimene võib prügi ohvriks langeda ja on harunud pöörandal, tõdi all kohri kõtma – unustales kõik!!! W.

Kallis hara V. Mölder!

Olen Teie kirja Biarritz'ist kätte saanud. Ja eile sain Teie kaardi Lourdes'ist. Paar päeva enne seda saatsin 5 eesti lehte Teie Biarritz'i aadressil. Saadaksin järgmised lehed Perpignani aga ma ei tea kui kauaks Teie seal peatate. Ja kas Teil ka leiba on? Saadaksin Teile n.ö. aeg-ajalt. Minu aadress on nüüd: 5 r.[rue] Anatole de la Forge 17 em. Tuba on mul nüüd veidi suurem 8,37 m², valgem (lõuna-poolne aken). Elekter oma voolumõõtjaga. On lift kuni kella 10-ni õhtul. 7-mes kord. Koridorid on köetud ka vesi koridoris soe. Ja pole seda purustavat lärmi uste lõhkumist. W.C. vete laskumist, karjumist. Nii et on rida paremusi. Maksan fr. 1500- kuus. On osaliselt mõbleeritut. Selle hirmsa kolimisega * jäi plaat "Lõvid", mis oli peaaegu valmis ajutiselt kõrvale. Nüüd on kirjastuse vahetalitaja siin kainud tööd kiirustamas, sest nendel töödel on "minek". Kirjastaja ise on väga rahul ja kuulsin "La Gravure" toimetaja käest, et kirjastaja kavatseb minult uusi plaate tellida ja ka töötasu tõsta. Üksikasjad selguvad detsembris, mil toimetaja siia sõidab.

Sõbraliku tervitusega Teile kõigile, Teie E. Wiiralt

** Kaks nädlat kandsin kraami välja, aga vähenemist toas polnud märgata (Vähemalt 6-8 poubelle sai tais). Alles kolmandal nädalal hakkas toas veidi valgust koitma. See on näide, kuidas inimene võib prügi ohvriks langeda ja on hakanud põrandal, tooli all kohvi keetma_-unustades laua!!! W.

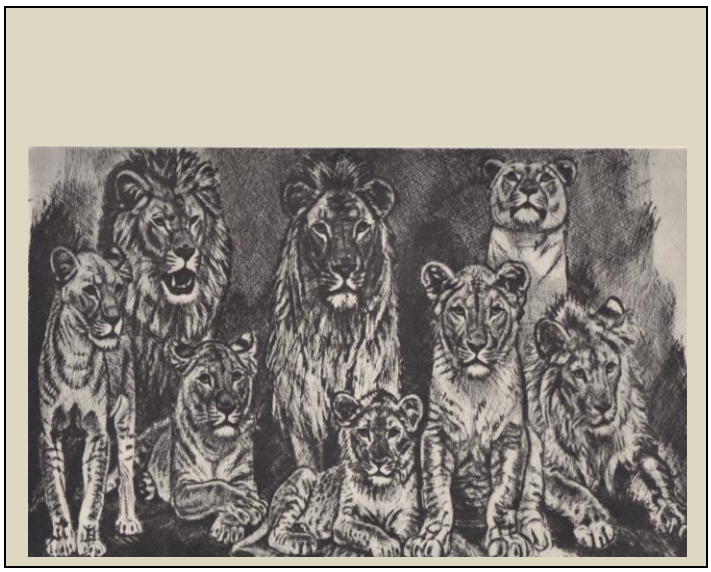

Lõvid (Lions)

EDUARD WIIRALT

1949 ....dry-point

Source : "Eduard Wiiralt"

by O. Kangilaski 1959

Dear Mr V. Mölder! English translation

I have received your letter from Biarritz. And yesterday your postcard from Lourdes. A couple of days before that, I sent 5 Estonian newspapers to your Biarritz address. I would send the next newspapers to Perpignan [south of France next to Spain] but I do not know how long you will be stopping there. And do you also have bread? I would send to you [some] from time to time. My address is now 5 rue Anatole de la Forge. 17th. My room is now a little larger 8.37 m², brighter (south-facing window). Electricity with my own ammeter. There is an elevator until 10 o'clock at night. 7th floor. Corridors are heated as is water in the corridor. And there isn't the shattering noise of doors slamming, WC water flushing, crying. So that it is a huge gain. I pay 1500 francs per month. It is partially furnished.

With this dreadful moving,* was left behind the plate "Lions" which was almost completed, it is temporarily set aside. Now the publishing house agent has been here to hasten work because these works are moving. The publisher himself is very pleased and I heard from the editor of "La Gravure" that the publisher plans to commission from me new plates and also to raise my wages. Details will be clarified in December, when the editor travels here.

Friendly greetings to all of you, Your

E. Wiiralt

* For two weeks I carried stuff out, but lessening in the room was not noticeable (at least 6-8 trash cans got filled). Not until the third week did a little light begin to dawn in the room. This is an example of how one can fall victim to rubbish and has begun cooking coffee on the floor under a chair-forgetting the table !!!

TRÖM
Viskafors -produkt
skiftande detaljer till cellulosa-,
misk-tekniska och träbearbetnin
dustrier, motortekniska- och bili
strier m. fl.
Efter freden står Viskafors Gu
fabrik bättre rustad än någon
Under krigsåren ha vi planerat
forskat . . . förbättrat . . . Utnyttja
resurser och vår mer än 50-åriga
renhet. Knytt kontakt med oss reda
1890
VISKAFORS
SVERIGE
ÄLDSTA
UMMIFABRIK
MMO

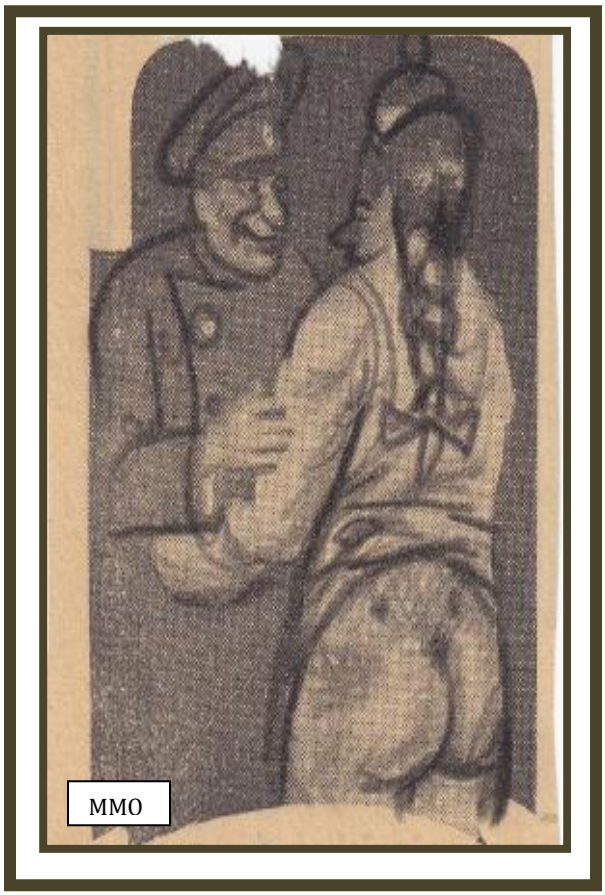
MMO

MMO

Final Notes

The 17 - month gap between letters # 10 and # 11 could be explained by his frequent moving of apartments as well as the increasing popularity of engravings. His publisher had asked him to speed up production and to take on more commissions, leaving him very little time to write. It is also possible that this last letter # 11 already shows the beginning pressures of his illness as reflected in his uncharacteristically messy handwriting. Once our family had also settled in Paris- the end of 1949-The need to write letters became unnecessary. After our immigration to Canada in 1951, it seems that my parents lost contact with Eduard Wiiralt because I have no other letters or postcards dated after November 19, 1949.By my sharing of his correspondence with my family, I hope that some light has been shed on a previously little known period in the unique life of Estonia's beloved graphic artist, Eduard Wiiralt.

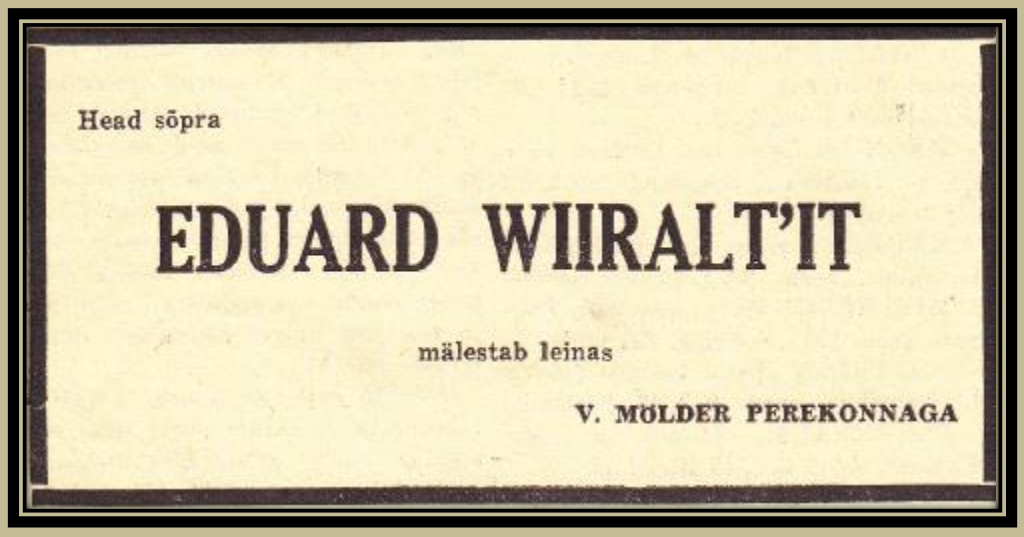
Head sõpra

EDUARD WIIRALT'IT

mälestab leinas

V. MÖLDER PEREKONNAGA

Marje Mölder (Owens) lives in Canada near Victoria on Vancouver Island, British Columbia.

She can be contacted via e-mail: ardmoor@gmail.com

ARTWORKS by EDUARD WIIRALT

in PRIVATE COLLECTION

Põrgu..... ***Hell*** ..... Vasegravüür, ofort [Copper engraving and etching].....1930 ..... signed

Kabaree.... ***Cabaret*** .... Ofort, vasegravüür [Etching and copper engraving]....1931..... signed

Puulõike Sünd.... ***Birth of Wood Engraving*** ..... Puugravüür [Wood cut] .....1936..... signed

Lamav Tiiger..... ***Reclining Tiger***..... Pehmelakk [Soft ground] ..... 1937 ..... signed

Tiiger..... ***Tiger*** ..... Akvatinta [Aquatint] ..... 1937 ..... signed

Puuma ja Panter.... ***Puma and Panther*** .....Kuivnõel [Dry point] ..... 1937 ..... signed

Lapseed... ***Children*** .... Linool (sügavtrükki) [Linoleum engraving (heliographic process)] .....1937 ..... photograph

Kameli Pea..... ***Head of a Camel*** ..... Joonistus [Drawing] ..... 1938 ..... signed

Marrakesi Maastik... ***Landscape near Marrakech*** .... .Ofort, kuivnõl [Etching and dry point] .... 1939 ..... signed

Berberi tüdruk Kaameliga... ***Berber Girl with Came*** ..... Pehmelakk [Soft ground] ....

.... 1940 ..... signed

Monika... ***Monika*** .... Metsotinto [Mezzotint] ..... 1942 ..... signed

Poolakt.... ***Demi-nude*** .... Kuivnõel [Dry point] ..... 1943 ..... not signed

Viljandi Maastik.... ***Lanscape near Villjandi*** ..... Kuivnõel [Dry point] .... 1943 ..... signed

Virve... ***Virve*** .... Kuivnõel [dry point] ..... 1943 ..... not signed

Lapi Maastik... ***Lappland Landscape*** ..... Kuivnõel [Dry Point] ..... 1946 ..... signed